

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om Finansinspektionen samt 8 kap. 1 och 2 § i bokföringslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

denna proposition föreslås att lagen om Finansinspektionen ändras så, att Finansinspektionen utöver nuvarande uppgifter också skall övervaka bokslut som upprättats enligt internationella redovisningsstandarder. Tillsynen skall gälla sådana bokföringsskyldiga som med stöd av bokföringslagen är skyldiga att upprätta sitt bokslut med iakttagande av de internationella redovisningsstandarderna (IFRS-bokföringsskyldig). Med dylika bokföringsskyldiga avses sådana företag som har satt i omlopp värdepapper som är föremål för offentlig handel. Med IFRS-bokföringsskyldiga jämställs också företag som har ansökt om att deras värdepapper skall bli upptagna till offentlig handel.

Enligt förslaget skall Finansinspektionen kunna ge en rättelseuppmaning till en IFRS-bokföringsskyldig som upprättat sitt bokslut felaktigt eller bristfälligt och vid behov förelägga vite för att förstärka den. En IFRS-bokföringsskyldig som är oense med Finansinspektionen om bokslutets riktighet kan begära ett utlåtande i ärendet av bokföringsnämnden. Finansinspektionen får inte förelägga vite för att förstärka rättelseuppmaningen innan bokföringsnämnden har givit sitt utlåtande eller innan den tidsfrist som ut-

satts för inhämtande av utlåtande har löpt ut.

Det föreslås att tillsynsuppgiften skall utsträckas till att gälla också Försäkringsinspektionens tillsynsobjekt, men Finansinspektionen skall begära ett utlåtande av Försäkringsinspektionen innan en rättelseuppmaning ges till ett av Försäkringsinspektionens tillsynsobjekt. Om ärendet enbart gäller tillämpningen av en standard som gäller försäkringsverksamhet kan Finansinspektionen inte ge en rättelseuppmaning utan förordande utlåtande av Försäkringsinspektionen.

Dessutom föreslås att bokföringslagen ändras så, att bokföringsnämndens befogenhet att ge utlåtanden om tillämpningen av de internationella redovisningsstandarderna endast skall gälla sådana situationer där Finansinspektionen eller Försäkringsinspektionen begär ett utlåtande för sin tillsynsuppgift eller en IFRS-bokföringsskyldig begär ett utlåtande i ett ärende som berörs av en sådan rättelseuppmaning som avses i förslaget. Dessutom föreslås att bokföringslagen ändras så, att en särskild sektion (IFRS-sektion) kan inrättas vid bokföringsnämnden för behandlingen av en sådan begäran om utlåtande som avses i förslaget.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	3
ALLMÄN MOTIVERING	5
1. Inledning	5
2. Nuläge.....	5
2.1. Tillsynen över efterlevnaden av bokföringsbestämmelserna och främjande av en enhetlig tillämpning av bokföringslagen	5
2.2. Tillsyn över att värdepappersmarknadslagen efterlevs	6
2.3. Den internationella utvecklingen.....	7
2.3.1. Tillsynssystemet i Europeiska gemenskapen	7
2.3.2. CESR:s rekommendationer om tillsynen över finansiell information.....	8
2.3.3. Tolkningen av standarderna.....	8
2.3.4. Tillsynen över att bokslutsbestämmelserna iakttas i Europa.....	10
3. Bedömning av nuläget	13
3.1. Förändringar i verksamhetsmiljön.....	13
3.2. Krav som följer av Europeiska gemenskapens lagstiftning	13
3.3. Behovet av att utveckla tillsynen över iakttagandet av bokslutsbestämmelserna i Finland	14
3.4. Alternativa tillsynsmodeller i Finland.....	15
3.5. Sammandrag.....	17
4. Propositionens mål och de viktigaste förslagen.....	17
4.1. Propositionens mål.....	17
4.2. De viktigaste förslagen.....	17
5. Propositionens verkningar	22
5.1. Totalekonomiska verkningar	22
5.2. Verkningar i fråga om organisation och personal	23
5.3. Kostnadsverkningar för företagen	23
6. Beredningen av propositionen	23
7. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll.....	24
DETALJMOTIVERING	25
1. Lagförslag	25
1.1. Lagen om Finansinspektionen	25
1.2. Bokföringslagen	28
2. Ikraftträdande	29
3. Lagstiftningsordning.....	29
LAGFÖRSLAGEN.....	30
om ändring av lagen om Finansinspektionen	30
om ändring av bokföringslagen.....	32
BILAGA	34

PARALLELTEXTER	34
om ändring av lagen om Finansinspektionen	34
om ändring av bokföringslagen.....	38

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (2002/1606/EG, nedan förordningen) om tillämpning av internationella redovisningsstandarder skall koncernredovisningarna i noterade företag upprättas i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IAS/IFRS-standarderna, nedan standarderna) från och med ingången av 2005. Syftet med antagandet av standarderna är enligt förordningen att harmonisera den finansiella informationen, garantera en hög grad av insyn i redovisningarna och möjligheter till jämförelser samt att skapa en effektiv kapitalmarknad och inre marknad.

Enligt förordningens ingress är ett korrekt och rigoröst system för tillsyn av avgörande betydelse för investerarnas tilltro till finansmarknaderna. Medlemsstaterna är i enlighet härmed förpliktade att vidta de åtgärder som krävs för att garantera efterlevnad av standarderna. Den senaste tidens redovisnings-skandaler både i Förenta staterna och Europa framhäver dessutom ytterligare behovet av att förbättra bokslutsinformationens tillförlitlighet i syfte att öka tilltron till verksamheten på värdepappersmarknaden.

Standarderna avviker till vissa delar avsevärt från den etablerade redovisningspraxisen i Finland och de är fortfarande relativt främmande för största delen av företagen. Därför kan en korrekt tillämpning av dem leda till problem, i synnerhet till en början. Eftersom standarderna är internationella måste företagen dessutom kunna följa hur bestämmelserna tillämpas internationellt. Därför måste man fästa särskild uppmärksamhet vid tillsynen över att standarderna efterlevs och vid att tillämpningen av dem är enhetlig när de tas i bruk.

2. Nuläge

2.1. Tillsynen över efterlevnaden av bokföringsbestämmelserna och främjande av en enhetlig tillämpning av bokföringslagen

Enligt bokföringslagen (1336/1997) har handels- och industriministeriet allmän behörighet att utöva tillsyn över efterlevnaden av bokföringslagen. Enligt lagen har ministeriet rätt att av den bokföringsskyldige få de uppgifter som behövs för övervakningen samt att vid behov få handräckning av polisen vid övervakningen av lagens efterlevnad. I praktiken har ministeriet dock inte resurser att övervaka enskilda bokföringsskyldiga.

Med stöd av kreditinstitutslagen (1607/1993), lagen om värdepappersföretag (579/1996), lagen om placeringsfonder (48/1999) och lagen om handel med standardiserade optioner och terminer (772/1998) övervakar Finansinspektionen efterlevnaden av bokslutssbestämmelserna i bokföringslagen och nämnda lagar i kreditinstitut och värdepappersföretag samt i finansiella institut som hör till deras konsolideringsgrupp liksom i fondbolag, placeringsfonder och optionsföretag. Finansinspektionen kan vid denna övervakning använda sig av alla de befogenheter som närmare anges i lagen om Finansinspektionen (587/2003) och som den också i övrigt kan använda gentemot sina tillsynsobjekt. Dyliga befogenheter är bl.a. föreläggande av vite, tilldelning av offentlig anmärkning eller varning samt i sista hand återkallande av koncessionen. Dessutom övervakar Försäkringsinspektionen med stöd av lagen om försäkringsbolag (1062/1979) på motsvarande sätt att dess egna tillsynsobjekt iakttar de bokslutsbestämmelser som gäller

dem.

I syfte att främja en enhetlig tillämpning av bokföringslagen kan den bokföringsnämnd som finns vid handels- och industriministeriet på ansökan av myndigheter, organisationer för näringsidkare eller kommuner eller av bokföringsskyldiga ge anvisningar och utlåtanden angående tillämpningen av bokföringslagen. Finansinspektionen och Försäkringsinspektionen har dessutom rätt att meddela sina tillsynsobjekt föreskrifter, anvisningar och utlåtanden om tillämpningen av de bokslutsbestämmelser som gäller dem. Innan en föreskrift, en anvisning eller ett utlåtande som har betydelse med tanke på bokföringslagens allmänna tillämpningsområde ges skall tillsynsmyndigheten höra bokföringsnämnden.

2.2. Tillsyn över att värdepappersmarknadslagen efterlevs

Enligt värdepappersmarknadslagen (495/1989) skall den som emitterar värdepapper som är föremål för offentlig handel på det sätt som närmare anges i värdepappersmarknadslagen regelbundet offentliggöra ett bokslut, en bokslutskommuniké och en delårsrapport samt ett prospekt i anslutning till emissionen av värdepapper. Den som ansöker om att värdepapper skall tas upp till offentlig handel har också sistnämnda skyldighet. Dessutom skall en emittent med förlängd räkenskapsperiod upprätta en årsrapport, på vilken samma bestämmelser som på delårsrapporter tillämpas. Vad som i denna proposition sägs om delårsrapporter gäller på motsvarande sätt årsrapporter.

Enligt värdepappersmarknadslagen skall bokslutet ge en riktig och tillräcklig bild av emittentens verksamhetsresultat och ekonomiska ställning och det skall till innehållet och uppställningen motsvara kraven i bokföringslagen och dessutom kraven i den förordning som finansministeriet utfärdat med stöd av värdepappersmarknadslagen. Bokslutskommunikén skall innehålla huvudpunkterna i bokslutet. Enligt värdepappersmarknadslagen skall delårsrapporten upprättas i enlighet med god bokföringssed och den skall, liksom bokslutet, ge en riktig och tillräcklig bild av emittentens verksamhetsresultat

och ekonomiska ställning. Prospektet skall enligt lagen innehålla väsentliga och tillräckliga uppgifter bl.a. om emittentens tillgångar, ansvarsförbindelser, ekonomiska ställning och resultat. I praktiken skall de siffror som beskriver emittentens ekonomiska ställning och resultat och som ingår i delårsrapporten och prospektet beräknas enligt samma principer som motsvarande siffror i bokslutet.

I finansministeriets förordning om regelbunden informationsskyldighet för värdepappersemittenter (538/2002) finns mer detaljerade bestämmelser än i värdepappersmarknadslagen om innehållet i bokslutet, bokslutskommunikén och delårsrapporten. I förordningen bestäms dessutom om hur informationen skall utformas. I förordningen bestäms också särskilt att en bokföringsskyldig som tillämpar standarderna kan uppgöra ett i enlighet med dessa upprättat bokslut, en i enlighet med dessa upprättad bokslutskommuniké eller en i enlighet med dessa upprättad delårsrapport. I förordningen bestäms också närmare om de grunder på vilka bokföringsnämnden, Finansinspektionen eller Försäkringsinspektionen inom respektive verksamhetsområde kan bevilja undantag i fråga om innehållet i bokslut och delårsrapporter.

Finansinspektionen har allmän behörighet att övervaka att den som emitterar värdepapper som är föremål för offentlig handel iakttar värdepappersmarknadslagen. Finansinspektionen övervakar att företagen iakttar bestämmelserna i värdepappersmarknadslagen i sina bokslut, bokslutskommunikéer och delårsrapporter och att företagen i sina prospekt uppger de uppgifter som värdepappersmarknadslagen förutsätter. Finansinspektionen har däremot inte ålagts att övervaka att det bokslut som ligger till grund för de uppgifter som lämnats med stöd av värdepappersmarknadslagen har upprättats i enlighet med bokföringslagen.

Finansinspektionen har i sin tillsynsuppgift enligt värdepappersmarknadslagen samma granskningsrätt och rätt att få uppgifter som i sin övriga tillsynsverksamhet. Finansinspektionen har därmed rätt att utföra granskning på emittentens verksamhetsställe samt att av emittenten och dess revisor få för tillsynen

relevanta uppgifter och handlingar. Finansinspektionen kan även anlita utomstående sakkunniga.

Om Finansinspektionen märker att emittenten har handlat i strid med finansmarknadslagstiftningen kan Finansinspektionen ålägga emittenten att vid vite rätta till den lagstridiga situationen. Dessutom kan Finansinspektionen tilldela en offentlig anmärkning eller varning om emittenten uppsåtligt eller av oaksamhet har handlat i strid med värdepappersmarknadslagen.

2.3. Den internationella utvecklingen

2.3.1. Tillsynssystemet i Europeiska gemenskapen

Kommissionen utarbetade 1999 en handlingsplan för finansiella tjänster (*Financial Services Action Plan*) som syftar till att utveckla och förenhetliga regleringen av och tillsynen över finansmarknaden för att skapa en enhetlig europeisk kapitalmarknad. Handlingsplanen innehåller flera sådana förslag till revideringar av värdepappersmarknadslagstiftningen som syftar till att öka öppenheten och möjligheterna att jämföra information samt till att förbättra möjligheterna att erhålla uppgifter om emittenterna. I anslutning till detta reviderade kommissionen sommaren 2000 också EU:s strategi för finansiell rapportering. Enligt strategin innefattar en effektiv efterlevnadskontroll av redovisningsnormerna högklassiga redovisningsnormer, aktuella tolkningar och vägledning för genomförande, lagstadgad revision, myndighetstillsyn och effektiva sanktioner. Ett viktigt element i genomförandet av redovisningsstrategin är övergången till att iakttä IFRS-standarderna.

IFRS-standarderna, som valts till gemensamma redovisningsnormer i Europa, är internationellt godkända och globala standarder som kommer att ha en stor användarkrets också utanför Europa. Standarderna utarbetas och ges av IASB (*International Accounting Standards Board*) som är ett privaträttsligt organ utanför gemenskapen. Införandet av standarderna i EU förutsatte olika arrangemang för att standarderna skulle bli bindande på gemenskapsnivå. För detta förfarande för

godkännande av standarderna inrättades två nya kommittéer: en föreskrivande kommitté för redovisningsfrågor och en teknisk kommitté bestående av experter (*European Financial Reporting Advisory Group*, EFRAG). Kommittéerna bistår kommissionen vid bedömningen av standarderna och vid godkännandet av dem som en del av EU:s bindande redovisningsreglering. EFRAG har också till uppgift att påverka innehållet i standarderna ur europeisk synvinkel genom att delta i de konsultationer som IASB ordnar om utkastet till standarder och tolkningar. De nationella möjligheterna att påverka innehållet i den framtida redovisningsregleringen förutsätter på motsvarande sätt att de nationella myndigheterna deltar i konsultationerna och i annan verksamhet i internationella fora. Övergången till internationella redovisningsstandarder har därmed inneburit stora förändringar i attityderna och verksamhetssätten inom redovisningsregleringen i Europa.

Standardernas internationella natur innebär också att tolkningen av standarderna inte kan grunda sig enbart på nationella ståndpunkter eftersom den jämförbarhet som eftersträvas med införandet av standarderna då äventyras. Av denna orsak har kommissionen i sin redovisningsstrategi lyft fram att ett effektivt genomförande av redovisningsnormerna förutsätter att också tolkningen och styrningen ordnas. Enligt kommissionen förutsätter en strikt och enhetlig tillämpning av standarderna dessutom både en fungerande revisionsinstitution och myndighetstillsyn. Den tillsyn som myndigheterna utövar har ansetts öka tilltron till den information som ges till marknaden. En myndighet har i egenskap av en instans som är oberoende av företagets ledning och revisionsinstitutionen möjlighet att granska frågor som är betydelsefulla med tanke på tillsynen och styrningen. En tillräckligt effektiv tillsyn är en förutsättning också för ett ömsesidigt erkännande av redovisningsnormerna i synnerhet med Förenta staterna.

Enligt kommissionen har de som utövar tillsyn över värdepappersmarknaden en avgörande position i myndighetstillsynen när det gäller att säkerställa att offentligt noterade bolag iakttar de krav som ställs på bokslutsrapporteringen. På den internationaliserade

kapitalmarknaden förekommer dessutom strävanden efter att förenhetliga den nationella tillsynspraxisen. De skillnader som förekommer vid tillsynen anses försvåra företagets möjligheter att samtidigt ha verksamhet i flera medlemsstater. Att tillsynen är enhetlig ligger också i investerarnas intresse. Enligt förordningens ingress avser kommissionen att tillsammans med medlemsstaterna, i synnerhet genom Europeiska värdepappers-tillsynskommittén (*The Committee of European Securities Regulators*, nedan CESR), utveckla en gemensam strategi för tillsynen över att standarderna iakttas. Förordningen innehåller inte några egentliga bestämmelser om ordnandet av tillsynen eller om den behö- riga myndigheten.

2.3.2. CESR:s rekommendationer om till- synen över finansiell information

CESR har till uppgift att utveckla samarbete mellan tillsynsmyndigheterna, förenhetliga tillsynsmetoderna och fungera som rådgivare åt kommissionen vid utvecklandet av EU:s lagstiftning. När det gäller tillsynen över finansiell information har CESR redan i flera års tid arbetat för att skapa enhetliga tillsynsprinciper i Europa. CESR:s tillsynsprinciper ingår i de tillsynsstandarder som den publicerat och som det i detta nu finns två av. CESR publicerade den första tillsyns- standarden våren 2003 och den andra ett år senare. Tillsynsstandarderna har karaktären av rekommendationer. Medlemmarna i CESR medlemmar har för sin del förbundit sig att genomföra innehållet i rekommendationerna enligt bästa förmåga. CESR fortsätter arbetet med att utveckla tillsynen genom att utarbeta nya tillsynsstandarder eller anvisningar.

CESR:s principer för tillsyn över finansiell information tar på ett allmänt plan upp målen för tillsynen, omfattningen på den, tillsyns- metoderna, tillsynsutövarens åtgärder när förseelser upptäcks, samarbetet mellan tillsynsutövarna samt öppenheten i tillsynsutö- varens verksamhet. CESR har däremot inte till uppgift att styra hur tillsynen skall orga- niserars i de olika medlemsländerna. CESR har i sina tillsynsprinciper dock tagit ställ- ning till vissa kriterier som den tycker att till-

synsutövaren borde uppfylla.

Enligt CESR skall den som utövar tillsyn över finansiell information vara en behörig förvaltningsmyndighet som är oberoende av politiskt beslutsfattande och av marknadspar- terna. Enligt CESR skall det vara acceptabelt att uppgifterna delegeras, men delegeringen skall uppfylla vissa krav. Tillsynsutövaren skall ha tillräckliga resurser samt tillräckliga befogenheter för tillsynsarbetet. Dylika befo- genheter är t.ex. befogenheter att få uppgifter av företagen och revisorerna samt befo- genheter att vidta behövliga åtgärder för att kor- rigera felaktig eller bristfällig finansiell in- formation på marknaden.

Också sådana tillsynsutövare som inte hör till CESR har deltagit i utarbetandet av CESR:s tillsynsprinciper. På detta sätt har man velat säkerställa att tillsynen fungerar också då tillsynen över boksluten har anvä- tats någon annan än en medlem i CESR.

2.3.3. Tolkningen av standarderna

Den officiella tolkningen av standarderna tillkommer enbart den särskilda tolknings- kommittén (*International Financial Reporting Interpretations Committee*), nedan IFRIC, som finns i anslutning till IASB. IFRIC:s tolkningar är bindande för de bolag som tillämpar standarderna. IFRIC har till uppgift att ge anvisningar i sådana nya bok- slutsfrågor som inte uttryckligen tas upp i IFRS-standarderna eller i sådana frågor i vil- ka det har eller sannolikt kommer att upp- komma oönskade eller motstridiga tolkning- ar. IFRIC behandlar endast sådana frågor som inte har betydelse enbart för en snäv grupp företag. IFRIC:s möjligheter att be- handla olika tolkningsfall är mycket begrän- sade på grund av resurserna. Dessutom är det inte ens önskvärt att standardernas principiella synsätt upphävs genom detaljerade och ta- rika tolkningar.

I strategin för finansiell rapportering finns inte något omnämnande om hur de aktuella tolkningarna och styrningen av genomföran- det ordnas i Europa, trots att det enligt kom- missionen skulle finnas ett behov av detta åtminstone till en början. Kommissionen be- tonar IFRIC:s ställning som den enda offici- ella tolkningsinstansen och det att uppkoms-

ten av nationella tolkningar av standarderna om möjligt måste förhindras. Införandet av de internationella redovisningsstandarderna leder oundvikligen till att det inte går att skapa en sådan struktur i Europa där varje medlemsstat har ett eget tolkningsorgan som på basis av tolkningarna av standarderna skapar en egen nationell tillämpning av standarderna.

I flera medlemsländer har de instanser som ansvarar för redovisningsregleringen funderat över sina framtida uppgifter bl.a. när det gäller givandet av tolkningar av standarderna. Arrangemangen är dock ännu i detta skede på hälft. Det är dock sannolikt att en del av dessa instanser kommer att fortsätta sin verksamhet också genom att ge någon sorts tolkningar eller anvisningar om tillämpningen av standarderna. De nationella tolkningarna kan dock inte vara bindande utan de har karaktären av rekommendationer, och IFRIC kan alltid upphäva en nationell tolkning genom att ge en egen officiell tolkning i frågan.

I ljuset av den senaste diskussionen verkar det å andra sidan som om IFRIC önskar att olika instanser i stor utsträckning deltar i styrningen av och utbildningen om tillämpningen av standarderna. Exempel på dessa är de olika instanser som redan nu finns inom den privata sektorn, t.ex. stora revisions-sammanslutningar och utbildningsorganisationer. Situationen blir problematisk när den verksamma instansen är en myndighet. Då är det viktigt att det råder allmänt samförstånd om anvisningarnas natur och bindande karaktär. Dessutom borde det vara möjligt att dra en gräns mellan tolkningar och anvisningar, även om denna gränsdragning inte alls är klar. IFRIC utesluter inte helt möjligheten till nationella tolkningar, men dessa bör hänföra sig endast till sådana nationella särdrag, tex. inom skatte- eller gemenskapslagstiftningen, i fråga om vilka det är svårt att ge en internationell tolkning. Utgångspunkten är att en myndighet som antar en dylik roll skall samarbeta med IFRIC och den skall utgöra en del av ett internationellt nätverk.

Kommissionen har för sin del fäst särskild uppmärksamhet vid tillsynsmyndigheternas förfaranden och beslutsfattande vid tillsynen över att standarderna iakttas. Detta beror på att tillsynen och tillsynsbesluten oundvikli-

gen förutsätter att standarderna tolkas. CESR håller på att intensifiera samarbetet mellan tillsynsutövarna i syfte att göra tillsynsbesluten i anslutning till standarderna enhetligare i Europa. CESR föreslår att CESR:s medlemmar samt de instanser som inte hör till CESR men som utövar tillsyn över att standarderna iakttas kan delta i samarbetet. Enligt de tillsynsprinciper som gäller samarbete skall tillsynsutövarna beakta tidigare beslut av andra tillsynsutövare och eventuella andra ställningstaganden när tillsynsbeslut fattas. De nya beslut som kommer till på detta sätt skall delges andra europeiska tillsynsutövare t.ex. med hjälp av en gemensam databas. Dessutom föreslår CESR att tillsynsutövarna för att säkerställa informationsgången regelbundet skall sammanträda för att diskutera besluten.

CESR:s tillsynsprinciper innehåller också ett ställningstagande om att tillsynsutövarna inte skall meddela allmänna anvisningar om tillämpningen av standarderna eftersom tillsynsutövarna inte är en normgivande instans. Allmänna anvisningar och rekommendationer kan komma i fråga t.ex. när det gäller den tilläggsinformation som ges i boksluten, förutsatt att dessa anvisningar utarbetas enligt behöriga förfaranden, bl.a. genom att man sörjer för att olika utomstående instanser hörs. Eventuella anvisningar eller råd som tillsynsutövaren meddelar kan dock hänföra sig till vissa enskilda fall och till särskilda förhållanden i anslutning till dessa, t.ex. nationella särdrag. Tillsynsutövarna i några av de nuvarande medlemsländerna ger på begäran emittenterna råd om tillämpningen av bokslutsbestämmelserna. Detta sker i allmänhet i enlighet med ett inofficiellt förfarande, men ibland också i enlighet med ett officiellt förfarande (s.k. *pre-clearance-system*). I Förenta staterna är förfarandet en sedvanlig uppgift som ankommer på den amerikanska tillsynsmyndigheten *The Securities and Exchange Commission, SEC*. I Europa förhåller man sig dock mera restriktivt till dylika anvisningar och råd eftersom det är särskilt svårt att ge de enhetliga anvisningar som standarderna förutsätter då tillsynssystemet i Europa är splittrat på de olika medlemsländerna. En dylik verksamhet tär på tillsynsutövarens resurser och är därmed dyr. För att förhindra att nationella tillämpningar

uppkommer skall givandet av anvisningar och råd koordineras på samma sätt som tillsynsbesluten.

Revisorerna står nära de praktiska tillämpningarna av bokslutsbestämmelserna och därför är det skäl att utnyttja revisorernas sakkunskap och internationella kontakter när en enhetlig tillämpning av standarderna främjas. T.ex. den europeiska revisorsfederationen (Fédération des Experts Comptables Européens, nedan FEE) har granskat frågor i anslutning till tillsynssystemet, t.ex. koordineringen av olika tillsynsinstanser. Enligt FEE bör inte en separat tolkningsmekanism skapas i Europa, utan Europa bör delta i det system som IASB skapat. Däremot understöder FEE på samma sätt som kommissionen och CESR att informationen säkerställs med hjälp av ett samordningssystem där alla instanser som är relevanta med tanke på bokslutsfrågor är representerade.

2.3.4. *Tillsynen över att bokslutsbestämmelserna iakttas i Europa*

När det gäller tillsynen över att bokslutsbestämmelserna iakttas finns det betydande skillnader mellan de olika medlemsländerna. Skillnaderna i de uppgifter som de som utövar tillsynen över värdepappersmarknaden har och självregleringens ställning (t.ex. fondbörsens ställning) har haft central betydelse för organiseringssättet. Självregleringen har traditionellt spelat en mycket betydande roll på värdepappersmarknaden, men tyngdpunkten har förflyttats i riktning mot myndighetsreglering och tillsyn. Denna riktning får också stöd i de nyaste direktiven om värdepappersmarknaden.

I en del av gemenskapens gamla medlemsländer har tillsynen över bokslut traditionellt ankommit på den som utövat tillsyn över värdepappersmarknaden (Belgien, Spanien, Italien, Frankrike, Portugal). I Danmark har tillsynen utövats av en annan myndighetsinstans och i Storbritannien av en panel bestående av sakkunniga. I Sverige har fondbörsen stått för tillsynen. I majoriteten av de gamla medlemsländerna har tillsynen över bokslutsbestämmelserna grundat sig på en lagstadgad revision (Nederländerna, Irland, Österrike, Grekland, Luxemburg, Tyskland,

Finland) även om de som utövar tillsyn över värdepappersmarknaden eller fondbörserna i någon mån har deltagit i tillsynen över bokslut. Sammanfattningsvis kan man konstatera att tillsynsmodellerna skiljer sig mycket från varandra i Europa.

Sedan EU:s strategi för finansiell rapportering reviderades har flera medlemsländer börjat ordna tillsynen över att standarderna iakttas. Å andra sidan har en del av de länder som planerar revideringar vidtagit åtgärder också på grund av att man velat återställa investerarnas tilltro till verksamheten på marknaden efter de uppdagade redovisningsskandalerna. Ordandet av myndighetstillsynen över bokslut hör också samman med utvecklandet av tillsynen över värdepappersmarknaden. Genom ordandet av tillsynen förutser man de krav som kommande direktiv om värdepappersmarknaden ställer.

Nederländerna, Norge, Sverige, Tyskland och Danmark har nått mycket långt i de projekt som gäller IFRS-tillsynen. I Storbritannien pågår ett projekt för att utveckla det befintliga tillsynssystemet. Också i några andra gamla medlemsstater är frågan aktuell (Irland, Österrike, Grekland). På basis av nuvarande uppgifter verkar det som om tillsynen i de olika medlemsländerna fortsättningsvis kommer att variera. Det är dock sannolikt att tillsynen över att bokslutsbestämmelserna iakttas kommer att fastställas och att myndigheternas andel i tillsynen kommer öka i de länder i vilka tillsynen har baserat sig enbart på lagstadgad revision eller tillsyn som utövats av fondbörsen. Dessutom har CESR:s tillsynsprinciper i mycket stor utsträckning godkänts som grund för utvecklingsplanerna.

Sverige

Den 11 juli 2002 tillsatte regeringen i Sverige en utredning med uppgift att göra en översyn av Finansinspektionens roll och kursbehov mot bakgrund av de stora förändringarna i regleringen av finansmarknaden. Finansinspektionen övervakar företagen på kredit-, försäkrings- och värdepappersmarknaden. I utredningens betänkande (SOU 2003:22) konstateras bl.a. att tillsynsmyndigheten har den naturliga rollen som behörig myndighet när det gäller EU-projekt som tar

sikte på en fungerande värdepappersmarknad. När det gäller tillsynen över standarderna föreslås dock att en annan myndighet skall utöva tillsynen, bokföringsnämnden. Bokföringsnämndens verksamhet omordnas och resurserna omfördelas eftersom den också får andra nya uppgifter. Därmed innebär förslaget i praktiken att en ny myndighet inrättas. Förslaget motiveras med att man kan nå synergivinster genom att bokslutsregleringen och tillsynen över att den iakttas samt tillsynen över revisorerna koncentreras till en myndighet i enlighet med organisationsmodellen i Storbritannien. Alla dessa uppgifter ansågs inte på ett naturligt sätt tillkomma Finansinspektionen. Bokföringsnämndens uppgifter bedöms kräva en personal på 35—45 personer. Den särskilda kommission som regeringens tillsatte i september 2002 för att utreda och analysera hur förtroendet för det svenska näringslivet kan säkerställas kom fram till motsvarande förslag. I kommissionens betänkande (SOU 2004:47) kallas den nya myndigheten Redovisningsinspektionen och dess verksamhet beräknas kosta ca 50 miljoner kronor, som till största delen finansieras via statsbudgeten.

I utredarens betänkande bedöms förslaget fördelar och nackdelar. Det att samordningen av tillsynen över standarderna i Europa sköts av CESR och Bokföringsnämnden inte är en medlem där betraktas som en svaghet eftersom internationellt samarbete utgör en väsentlig del av tillsynen över standarderna. Detta faktum betraktas dock inte som avgörande eftersom det anses sannolikt att även andra instanser än CESR:s medlemsorganisationer i framtiden kan delta i CESR:s arbete och att tillsynen över standarderna i vilket fall som helst förutsätter ett nära samarbete mellan Finansinspektionen och Bokföringsnämnden på grund av den uppgift att godkänna prospekt som föreslagits för Finansinspektionen.

Ett annat centralt drag vid ordnandet av tillsynen är enligt betänkanterna den praktiska delegeringen av tillsynsarbetet. Både utredarens betänkande och kommissionens betänkande utgår från att befintliga självregleringsorgan skall utnyttjas i så stor utsträckning som möjligt eftersom detta är mest effektivt med tanke på kunnandet och

resurserna. På den svenska värdepappersmarknaden har självreglering av hävd haft en stark ställning och det finns flera privaträttsliga självregleringsorgan.

Ett självregleringsorgan i Sverige är Redovisningsrådet som har till uppgift att utveckla en god redovisningssed genom rekommendationer, som de senaste åren utformats med utgångspunkt från standarderna, och genom tolkningar av tillämpningen av rekommendationerna. Rekommendationerna har varit bindande för de noterade bolagen eftersom fondbörsen i noteringsavtalet har krävt att rekommendationerna iakttas. Bakom Redovisningsrådets verksamhet står Stockholmsbörsen, revisorsföreningen FAR, Sveriges Försäkringsförbund, Svenska Bankföreningen, Svenska Fondhandlareföreningen, Svenska Näringsliv och två handelskammare (Svenska Industri- och Handelskammaren, Västsvenska Industri- och Handelskammaren).

Redovisningsrådet inrättade våren 2003 en panel som påminner om Storbritanniens tillsynsorgan och som har till uppgift att pröva eventuella fel och brister i den finansiella rapporteringen från noterade bolag. Prövningen kan inledas på basis av ett besvär eller panelens egna iakttagelser. Panelen offentliggör ett uttalande om sina beslut, som hittills har varit sju till antalet. Däremot är det börsen som ansvarar för sanktioner till följd av förseelser. Att det praktiska tillsynsarbetet delegeras till denna panel är enligt betänkanterna ett av de mest sannolika alternativen för organiseringen av tillsynen över att standarderna iakttas.

Storbritannien

I Storbritannien har efterlevnaden av bokslutsbestämmelserna sedan 1991 övervakats av en panel för finansiell rapportering (*The Financial Reporting Review Panel*). Panelen prövar om de officiella boksluten som upprättats av publika företag och privata storföretag överensstämmer med normerna. Delårsrapporterna övervakas och prospekten godkänns av en tillsynsmyndighet (*The Financial Services Authority*, FSA). Tillsynsmyndighetens befogenheter stäcker sig också till bokslut, men i praktiken har enbart pane-

len utövat tillsynen. Panelens 20 medlemmar är självständiga sakkunniga och de sköter uppdraget som bisyssla. För att panelens oberoende skall kunna garanteras ansvarar staten och näringslivet tillsammans och med lika stora andelar för finansieringen av panelen.

Panelen arbetar reaktivt, dvs. den agerar bara om det framkommer en misstanke om att ett företags bokslut inte överensstämmer med en lag eller redovisningsstandarderna. I allmänhet uppdragas fallen på basis av besvär. De senaste åren har antalet besvär överstigit 50 per år. För varje enskilt fall tillsätter panelen en arbetsgrupp som behandlar fallet. Panelen diskuterar först med företagets ledning och försöker nå en lösning utgående från frivillighet. Företagets ledning gör då behövliga rättelser (rättar bokslutet i fråga eller följande bokslut) och offentliggör åtgärderna. Panelen kan också söka domstolsbeslut för att rätta ett bokslut, om företaget inte godtar panelens beslut. Panelen offentliggör regelbundet sina tillsynsavgöranden.

Panelens ställning och uppgifter har fastställts i en lag om aktiebolag och i författningar som utfärdats med stöd av den. Panelen är ett aktiebolag och ett dotterbolag till *Financial Reporting Council*. *Financial Reporting Council* är ett oberoende organ som utfärdar boksluts- och revisionsstandarder och utövar tillsyn över dem i Storbritannien. Dess verksamhet bildas av de olika dotterbolagens verksamhet. I Storbritannien har självreglering av hävd haft en stark ställning i boksluts- och revisionsfrågor.

Redovisningsskandalerna i Förenta staterna resulterade också i Storbritannien i en utredning av bl.a. bokslutsregleringen och tillsynen över iakttagandet av den. *Coordinating Group on Audit and Accounting Issues*, som ministeriet tillsatt, publicerade sin slutrapport i januari 2003. Arbetsgruppen ansåg i sin rapport att förvaltningen och organisationen av samt reglerna för *Financial Reporting Council* skall utvecklas så, att de motsvarar de nyaste internationella riktlinjerna för den organisation som har hand om regleringen och tillsynen. När det gäller tillsynen över bokslut föreslog arbetsgruppen att man skall övergå från tillsyn som utgår från besvär till en proaktiv tillsyn och att samarbetet mellan panelen och FSA skall intensifieras och

FSA:s roll stärkas i bokslutsfrågor. Tillsynen över att bokslutsbestämmelserna iaktas skall dock också i fortsättningen ankomma på panelen.

Utgående från arbetsgruppens förslag färdigställdes ett lagförslag i december 2003. Enligt förslaget skall bl.a. panelens tillsynsbefogenheter utvidgas till att, förutom bokslut, gälla också företagets övriga finansiella rapporter. Dessutom föreslås att tillsynsutövarens rätt att få uppgifter skall utvidgas till att, förutom företagen, gälla också företagets revisorer. FSA har anvisats nya uppgifter, t.ex. att bistå panelen vid riskidentifieringen och vid valet av de företag som granskas. En ändring av panelens verksamhet så att den blir proaktiv och en utvidgning av tillsynsuppgiften väntas öka kostnaderna för panelens verksamhet från nuvarande 0,3 miljoner pund till ca 3 miljoner pund. Panelen kommer enligt preliminära bedömningar inte att uppfylla de krav som EU:s nya värdepappersmarknadslagstiftning ställer på den behöriga tillsynsmyndigheten och därför skall FSA vara den högsta behöriga myndigheten som delegerar tillsynsarbetet till panelen.

Revideringsprojekt i andra stater

I de länder där de som utövar tillsyn över värdepappersmarknaden redan nu övervakar att bokslutsbestämmelserna iaktas är inte några andra projekt aktuella än eventuellt en utveckling av tillsynen så att den överensstämmer med kraven i de nya direktiven och med CESR:s tillsynsprinciper. Detta kan resultera i att tillsynen utökas eller systematiseras. Den största förändringen är däremot att de nationella bokslutsbestämmelserna ersätts av internationella standarder, vilket kommer att förutsätta att också dessa tillsynsinstanser utvecklar sitt kunnande och utökar det internationella samarbetet.

I Danmark gavs i mars 2004 ett förslag enligt vilket tillsynen över att standarderna iaktas skall grunda sig på myndighetstillsyn. Tillsynen skall omfatta bokslut och delårsrapporter som upprättats av offentligt noterade företag. Det skall finnas flera tillsynsmyndigheter. Den behöriga myndigheten (*Fondsrådet*) skall ha två olika myndigheter som sekretariat till vilka det praktiska till-

synsarbetet delegeras. För *Fondbrådet* är denna uppgift ny. Den andra myndighet som utövar tillsyn är *Erhverves- og Selskabsstyrelsen* som är ett verk som lyder under *Økonomi- og Erhvervsministeriet*. Den sköter för närvarande frågor i anslutning till gemenskapslagstiftningen, inklusive revisionslagen, och är dessutom registermyndighet. *Erhverves- og Selskabsstyrelsen* övervakar redan nu i någon mån att bokslutsbestämmelserna iakttas. Den tredje föreslagna myndigheten är *Finanstilsynet* som för närvarande övervakar hela finans- och försäkringssektorn och därmed också tillsynsobjektens finansiella rapportering. Det föreslås att IFRS-tillsynen skall fördelas mellan ovan nämnda myndigheter så, att *Finanstilsynet* utövar tillsyn över sina nuvarande tillsynsobjekt, medan *Erhverves- og Selskabsstyrelsen* övervakar att övriga företag iakttar standarderna. I jämförelse med nuvarande praxis kommer tillsynens innehåll, frekvens och omfattning att ändras.

Sommaren 2002 publicerade tyska förbundsregeringen ett program med tio punkter som syftade till att stärka skyddet för investerarna och företagsledningens integritet. Ett av programmets förslag till åtgärder gällde ordnandet av tillsynen över standarderna. Ett lagförslag (*Entwurf eines Gesetzes zur Kontrolle von Unternehmensabschlüssen*) om detta lämnades i början av december 2003. Utgångspunkten för förslaget är att skapa ett system som grundar sig på självreglering och som gör det möjligt att utöva yrkesmässig tillsyn över boksluten i samarbete med företagen. Den som utövar tillsynen skall dock vara obunden. Den som utövar tillsyn över standarderna föreslås i enlighet med tillsynsmodellen i Storbritannien vara ett nytt privaträttsligt organ vars uppgifter och ställning grundar sig på lag. Tillsynen gäller alla noterade bolag på de reglerade marknaderna dock så, att tillsynsmyndigheten (*Bundesanstalt des Finanzdienstleistungsaufsicht*) skall vara den som i första hand utövar tillsynen när det gäller noterade banker och försäkringsbolag som står under dess tillsyn. De bolag som övervakas skall finansiera tillsynsorganets verksamhet. Om det bolag som granskas inte är samarbetsvilligt eller om bolaget är oense med tillsynsorganet om den

bokslutsfråga som granskas, skall behandlingen av ärendet överföras från tillsynsorganet till den tillsynsmyndighet som utövar tillsyn över värdepappersmarknaden (*Bundesanstalt des Finanzdienstleistungsaufsicht*) och som har befogenhet att genomföra behövliga åtgärder. I januari 2004 inrättade 15 olika instanser som representerade näringslivet och revisionsbranschen en panel som skall ta emot den tillsynsuppgift som grundar sig på ovan nämnda lagförslag när lagen trätt i kraft.

I Nederländerna har det också föreslagits att den som utövar tillsyn över värdepappersmarknaden (*Autoriteit Financiële Markten*) skall utöva tillsynen över standarderna. Lagstiftningsarbetet i anslutning till projektet är långt framskridet.

3. Bedömning av nuläget

3.1. Förändringar i verksamhetsmiljön

Värdepappersmarknadens ökade relativa betydelse, marknadens internationalisering och många andra faktorer har lett till strävanden efter att skapa en enhetlig värdepappersmarknad i Europa. Målet är att skapa en effektiv och globalt konkurrenskraftig europeisk kapitalmarknad som är allmänt trovärdig beträffande sin funktion. Denna utveckling har lett till en internationalisering av redovisningsregleringen, vilket i sin tur innebär att den nationella aspekten på bokslutsfrågor faller bort. Dylika betydande förändringar i verksamhetsmiljön, i synnerhet med tanke på den senaste tidens redovisningsskandaler, ställer nya krav på tillsynen över bokslut och annan finansiell information. En stärkning av det ömsesidiga förtroendet mellan aktörerna på den internationella kapitalmarknaden har ansetts förutsätta att myndighetstillsynen över bokslut och annan finansiell information utökas inom EU. Detta medför en stärkt tillsyn i de flesta EU-länderna, inklusive Finland.

3.2. Krav som följer av Europeiska gemenskapens lagstiftning

I EU-förordningen om tillämpning av internationella redovisningsstandarder ingår

inte några närmare bestämmelser om vilken myndighet som är behörig att utöva tillsyn över att standarderna iakttas eller om myndighetens uppgifter eller befogenheter. I förordningens ingress hänvisas till att medlemsstaterna i enlighet med artikel 10 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen är förpliktade att vidta de åtgärder som krävs för att garantera efterlevnad av standarderna. I förordningens ingress sägs också att kommissionen avser att tillsammans med medlemsstaterna, i synnerhet genom CESR, utveckla en gemensam strategi för tillsynen över att standarderna iakttas.

Det insynsdirektiv (*förslaget till direktiv om harmonisering av insynskraven med avseende på upplysningar om emittenter vars värdepapper tas upp till handel på en reglerad marknad och om ändring av direktiv 2001/34/EG*) som nu föreligger för godkännande tar däremot närmare ställning till den behöriga myndigheten samt dess uppgifter och befogenheter. Direktivförslaget gäller skyldigheten för offentligt noterade företag att lämna information samt flaggningsregler. I direktivförslaget ingår bl.a. bestämmelser om innehållet i bokslut och halvårsrapporter samt om offentliggörandet av och tillsynen över dem. När IFRS-tillsynen ordnas är det därför nödvändigt att också bestämmelserna i detta direktivförslag beaktas. Däremot befatar sig direktivförslaget inte med sådana delområden i anslutning till upprättandet av bokslut eller delårsrapporter som regleras genom standarderna.

Enligt direktivförslaget skall varje medlemsstat utse en central behörig myndighet som säkerställer att kraven i direktivet uppfylls. Medlemsstaten kan dock ålägga någon annan behörig myndighet att sköta tillsynen över att bokslutsbestämmelserna iakttas, och dessutom är det möjligt att delegera uppgiften. När uppgifterna överförs på någon annan ställs vissa krav på oberoende och tystnadsplikt och det slutliga tillsynsansvaret skall alltså ligga på den behöriga myndigheten. En allmän riktlinje i EU:s nya värdepappersmarknadslagstiftning är att begränsa överföringen av uppgifter, men i insynsdirektivet har en dylik begränsning inte utsträckt till att gälla tillsynen över iakttagandet av bokslutsbestämmelserna.

I direktivförslaget bestäms vidare att den behöriga myndigheten skall ha minst sådan behörighet att den förmår undersöka att rapporterna om den ekonomiska ställningen har upprättats med iakttagande av bokslutsbestämmelserna och att myndigheten skall ha behövliga befogenheter att vidta lämpliga åtgärder när en förseelse upptäcks. I direktivförslaget ingår inte några mera täckande bestämmelser om myndighetens uppgifter eller om undersökningsuppgiftens innehåll. Enligt IFRS-förordningens ingress vänder sig kommissionen till CESR för att utveckla en gemensam strategi för tillsynen över iakttagandet av standarderna, och därmed kommer CESR:s tillsynsprinciper att inta en central ställning vid fastställandet av innehållet i den tillsyn över finansiella rapporter som direktivet avser. I direktivförslaget garanteras dessutom att tillsynen är effektiv genom att de behöriga myndigheterna beviljas enhetliga minimibefogenheter i direktivet.

En myndighet i företagets hemmedlemsstat är tillsynsmyndighet. Enligt förslaget till tillsynsdirektiv är hemmedlemsstaten för en emittent av aktier och en emittent av sådana masskuldebrev vilkas nominella värde per enhet underskrider 1000 euro den stat där företaget är registrerat. I andra fall kan emittenten välja registreringsstaten eller någon annan stat där värdepappren är noterade som sin hemmedlemsstat. Tillsynen över finska emittenter kommer alltså huvudsakligen att skötas i Finland.

3.3. Behovet av att utveckla tillsynen över iakttagandet av bokslutsbestämmelserna i Finland

Finansinspektionen har allmän behörighet att utöva tillsyn över att emittenter av värdepapper som är föremål för offentlig handel iakttar värdepappersmarknadslagen. Finansinspektionen övervakar därmed bl.a. att företagen iakttar värdepappersmarknadslagens bestämmelser om informationsskyldigheten, bl.a. när det gäller bokslut. Enligt värdepappersmarknadslagen skall bokslutet ge en riktig och tillräcklig bild av emittentens verksamhetsresultat och ekonomiska ställning. I allmänhet anses man få en riktig och tillräcklig bild om företaget iakttar gällande bok-

slutsbestämmelser. Finansinspektionen har däremot inte haft till uppgift att utöva tillsyn över att bokslutsbestämmelserna iakttas, utan denna uppgift har i bokföringslagen ålagts handels- och industriministeriet. I praktiken har Finansinspektionen på basis av värdepappersmarknadslagen i enstaka fall hamnat att bedöma om de bokslutsprinciper som emittenten iakttagit varit ändamålsenliga i sådana fall där det funnits särskilda skäl att misstänka att emittentens finansiella rapporter inte ger en riktig och tillräcklig bild. Tillsynen över huruvida bokslutsbestämmelserna iakttas skall dock inte vara begränsad enbart till sådana fall där det är uppenbart att erhållandet av en riktig och tillräcklig bild äventyras utan tillsynen skall vara så systematisk och täckande att eventuella förseelser mot bokslutsbestämmelserna även i andra fall kan upptäckas.

För att man skall kunna svara på de krav som den globala marknaden och i synnerhet Europeiska gemenskapen ställer förutsätts att lagstiftningen ändras så, att en effektiv tillsyn över iakttagandet av bokslutsbestämmelserna ordnas i Finland. När tillsynen ordnas är det nödvändigt att man bereder sig på att tillsynsutövaren kan ingå i det europeiska tillsynssystemet på ett sätt som uppfyller de internationella kraven. Vid ordnandet av tillsynen skall man också se till att den som utövar tillsynen har tillräckliga befogenheter med avseende på tillsynsuppgiften. När det gäller befogenheterna för den som utövar tillsynen är det dessutom nödvändigt att bereda sig på att befogenheterna måste granskas på nytt i samband med det nationella genomförandet av insynsdirektivet.

3.4. Alternativa tillsynsmodeller i Finland

När man funderar över vilken tillsynsmodell som vore ändamålsenlig är det skäl att förutom de nationella förhållandena beakta också den allmänna internationella utveckling, där centrala faktorer är kommissionens strategi för finansiell rapportering, CESR:s tillsynsprinciper samt andra EU-projekt som gäller värdepappersmarknaden, såsom det ovan nämnda förslaget till insynsdirektiv.

En tillsynsmodell som kan komma i fråga i Finland är inrättande av en ny tillsynsmyndighet.

Denna myndighet kunde antingen vara en ny tillsynsmyndighet i anslutning till handels- och industriministeriet eller den bokföringsnämnd som redan nu finns i anslutning till ministeriet, förstärkt med en permanent personal. En dylik verksamhetsmodell förutsätter att en administrativ praxis och organisation måste skapas från början, och modellen ger inte några synergifördelar med tanke på hela den offentliga förvaltningen. Nackdelen med en ny myndighet är dessutom att den är okänd bland börsnoterade bolag och att etableringen av verksamheten överhuvudtaget tar lång tid i anspråk. När det gäller bokslutsregleringen, kunskapen om standarderna och internationella kontakter kunde den nya myndigheten dra nytta av det nuvarande kunnande och det samarbetsnät som handels- och industriministeriets och bokföringsnämndens medlemmar har. Kontakterna till andra tillsynsmyndigheter eller andra tillsynsorgan i Europa måste dock etableras från början.

I en annan möjlig tillsynsmodell delegerar den behöriga myndigheten tillsynsarbetet till en utomstående, möjligen en privaträttslig organisation som börser eller en nämnd bestående av experter, dvs. en panel. Ur myndighetssynvinkel är fördelen med modellen att den har en lätt organisation, vilket dock inte nödvändigtvis leder till en effektiv lösning med tanke på helheten, eftersom också den delegerande instansen måste delta i tillsynen om än på en högre styrande nivå. Den tillsyn som en privaträttslig instans utövar är förenad med många förvaltningsrättsliga och praktiska svårigheter, bl.a. med hänsyn till fullmakter, utbyte av information och internationellt tillsynssamarbete. Det är svårt att anvisa fullmakter och i synnerhet till förvaltningsmässiga påföljder anslutna fullmakter till en privaträttslig organisation. T.ex. i Tyskland har man försökt lösa frågan så, att då särskilda tillsynsfullmakter behövs överförs fallen från den privaträttsliga panelen till tillsynsmyndigheten. En dylik struktur förutsätter att tillsynsmyndigheten fortlöpande har beredskap att processa också i tvister i bokslutsfrågor, vilket leder till att systemet som helhet blir tungt. En fördel kunde vara den större flexibilitet i anslutning till lönesystemet då sakkunskap om standarderna skaffas

och över huvudtaget en hög kvalitet på kunnandet, om de olika ekonomiska instanserna binder sig till verksamheten. En svårighet med ett system som grundar sig på delegering i Finland kan i synnerhet anses vara att Finland inte har några traditioner i fråga om självreglering eller några sådana organisationer som skulle bilda en färdig utgångspunkt för tillsynen på samma sätt som t.ex. i Sverige. Att säkerställa oavhängigheten av ekonomiska aktörer skulle också förutsätta specialarrangemang från den som berörs av delegeringen.

Ett tredje alternativ är att ålägga tillsynen över iakttagandet av standarderna på den myndighet som utövar tillsynen över finans- och värdepappersmarknaden, dvs. Finansinspektionen. Fördelen med modellen är att den är administrativt enkel och att en centraliserad marknadstillsyn gör systemet klart för de börsnoterade bolagen. Det är lätt att inleda verksamheten utgående från den organisation som Finansinspektionen för närvarande har för tillsynen över finansmarknaden. Det är möjligt att uppnå synergifördelar om Finansinspektionens erfarenhet av tillsynen över finans- och värdepappersmarknaden och dess kunskap om marknaderna utnyttjas. IFRS-tillsynen skall äminstone i första hand gälla offentligt noterade bolag och redan i detta nu utövar Finansinspektionen tillsyn över att dessa bolag uppfyller informationsskyldigheten enligt värdepappersmarknadslagen. En fördel med modellen är dessutom att Finansinspektionen redan har internationella kontakter till andra tillsynsutövare och till samarbetsorgan mellan dem som utövar tillsyn över värdepappersmarknaden, i synnerhet till CESR som utvecklar gemensamma tillsynsmetoder på initiativ av Europeiska kommissionen. Man har också försökt utveckla Finansinspektionens verksamhetsbetingelser, t.ex. tillsynsbefogenheterna och den allmänna förvaltningen, på lagstiftningsväg den senaste tiden och därför har Finansinspektionen goda förutsättningar för tillsyn som uppfyller de internationella rekommendationerna om bl.a. öppenhet i tillsynen, förtroelighet och samhälleligt ansvar.

Tillsynen över att standarderna iakttagas ställer dock stora utmaningar på kunnandet. I det tillsynsalternativ som koncentreras till Fi-

nansinspektionen är utmaningen uttryckligen att fördjupa och utvidga substanskunnandet i bokslutsfrågor till att gälla specialfrågor i anslutning till olika branscher. Tillsynen skall i fråga om resurserna ställas i relation till antalet tillsynsobjekt och därför kan tillsynen volymmässigt inte vara särskilt omfattande. Finansinspektionen måste trots detta kunna övervaka också stora, globala finska bolag som är verksamma på den internationella kapitalmarknaden. Även om syftet med myndighetstillsynen är att övervaka iakttagandet av standarderna så, att den också beaktar annat granskningsarbete, t.ex. den lagstadgade revisionen, utesluter detta inte att också den som utövar tillsynen skall ha en god nivå på substanskunnandet i fråga om standarderna. Delvis av denna orsak har man i flera europeiska länder gått in för att föreslå att ett tillsynsorgan bestående av sakkunniga inrättas.

Som ett fjärde alternativ kan man betrakta en modell där den ovan nämnda modellen förstärks genom att ett sakkunnigorgan inrättas till stöd för Finansinspektionens tillsyn, t.ex. den nuvarande bokföringsnämnden eller, i fråga om försäkringsverksamhet, Försäkringsinspektionen. De sistnämnda instanserna kan på begäran av Finansinspektionen ge utlåtanden om tillämpningen av standarderna eller av nationella bokslutsbestämmelser i enskilda tillsynsfall. Fördelen med systemet är en möjlighet att utnyttja kunnandet på marknaden, t.ex. den IFRS-sakkunskap som revisionsammanslutningar, bolag som tillämpar standarderna och andra instanser har. När det gäller bokslutsfrågor i försäkringsbolag har Försäkringsinspektionen som den som utövar tillsyn över försäkringsbranschen goda förutsättningar att fungera som utomstående expert för Finansinspektionen. För att modellen skall fungera är det väsentligt att en sådan sakkunskap samlas i bokföringsnämnden att det kan säkerställas att tillsynsbesluten håller en hög kvalitet och är internationellt enhetliga. De större företag som tillämpar standarderna samt revisionsammanslutningarna har kontakter till organ och instanser som utarbetar internationella tolkningar och därför föreligger praktiska förutsättningar för ett dylikt förfarande.

Inte i någon modell är det ändamålsenligt att ändra på Finansinspektionens och Försäk-

ringsinspektionens nuvarande uppgift att övervaka iakttagandet av bokföringslagen i sina egna tillsynsobjekt – i alla fall inte i något väsentligt mått - eftersom denna uppgift är viktig inom de övervakade branscherna också med tanke på den allmänna bank- och försäkringstillsynen.

3.5. Sammandrag

Den internationella utvecklingen förutsätter att det till lagen fogas behövliga bestämmelser om tillsynen över att de internationella redovisningsstandarderna iakttas. Med tanke bl.a. på en jämlik behandling av de bokföringsskyldiga och möjligheterna att jämföra bokslutsinformationen är det en viktig utgångspunkt att aktörerna på värdepappersmarknaden lyder under en och samma tillsynsutövare i frågor som gäller tillsynen över iakttagandet av bokslutsbestämmelserna och att de därmed berörs av samma procedurer. Med tanke på en effektiv offentlig förvaltning är det nödvändigt att undvika att nya myndigheter inrättas och att nuvarande myndigheter har överlappande verksamhet. Dessutom är det nödvändigt att säkerställa att det internationella samarbete som en enhetlig tillämpning av standarderna förutsätter kan ordnas på ett effektivt sätt.

Bland annat av dessa orsaker verkar det vara mest motiverat att Finansinspektionen ansvarar för tillsynen över att alla offentligt noterade bolag iakttar bokslutsbestämmelserna, oberoende av bransch. Eftersom tillsynen över standarderna då också kommer att gälla bokslut i redan övervakade försäkringsbolag är det ändamålsenligt att förutsätta att Finansinspektionen beaktar det arbete som Försäkringsinspektionen utfört och den särskilda sakkunskap den har för att undvika överlappande tillsyn. Bokslutsfrågor i anslutning till försäkringsverksamhet kräver sådan särskild sakkunskap att det är skäl att tillhandahålla Försäkringsinspektionen möjligheten att ge Finansinspektionen utlåtanden om tillämpningen av standarderna och nationella bokslutsbestämmelser på försäkringsbolag och försäkringsverksamhet. För att säkerställa en så omfattande sakkunskap som möjligt och för att förbättra de bokföringsskyldigas rättsskydd är det dessutom motiverat att ge

bokföringsnämnden befogenheter som kompletterar Finansinspektionens befogenhet så, att bokföringsnämnden kan ge utlåtanden i anslutning till denna tillsynsuppgift om tillämpningen av internationella redovisningsstandarder.

4. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

4.1. Propositionens mål

Propositionens mål är att ordna tillsynen över att standarderna iakttas på ett sätt som uppfyller de internationella kraven när standarderna tas i bruk vid ingången av 2005. Målet med propositionen är alltså att säkerställa att standarderna åtminstone i alla offentligt noterade bolag tillämpas på behörigt sätt och så enhetligt som möjligt så, att kravet på jämförbarhet kan garanteras när det gäller bokslutsinformationen samt så, att effektiviteten på värdepappersmarknaden och tilltron till verksamhet på den allmänt främjas.

Ett mål med propositionen är dessutom att ordna tillsynen över att standarderna iakttas så kostnadseffektivt som möjligt och så, att man i så stor utsträckning som möjligt håller fast vid den arbetsfördelning mellan myndigheterna och det system för tillsynen som redan ingår i den gällande lagstiftningen.

4.2. De viktigaste förslagen

Tillsynsmyndigheten och tillämpningsområdet för tillsynen

Det föreslås att tillsynen över att standarderna iakttas skall vara Finansinspektionens uppgift. Det obligatoriska tillämpningsområdet för standarderna (emittenter av värdepapper som är föremål för offentlig handel) motsvarar till väsentliga delar Finansinspektionens nuvarande behörighet att övervaka värdepappersemittenternas informationskyldighet. Finansinspektionen har redan nu rätt att av emittenter av värdepapper som är föremål för offentlig handel och av deras revisorer få för tillsynen relevanta uppgifter samt att göra behövliga granskningar och att anlita utomstående sakkunniga för utredningar som är

nödvändiga för tillsynen. Finansinspektionen kan dessutom vid vite ålägga emittenten att fullgöra sin skyldighet vid försummelse som inte är obetydliga. Också den möjlighet att tilldela en offentlig anmärkning eller varning som Finansinspektionen har enligt den nuvarande lagen lämpar sig som sådan som en förstärkning av IFRS-tillsynen. Förslaget motsvarar alltså till denna del den nuvarande lagens principer gällande tillsynen över värdepappersmarknaden.

Eftersom det primära målet med tillsynen över att standarderna iakttas är att säkerställa tilltron till verksamheten på värdepappersmarknaden, föreslås att tillämpningsområdet för tillsynen i princip begränsas till emittenter av värdepapper som är föremål för offentlig handel. Tillämpningsområdet motsvarar till denna del vad som i bokföringslagen föreslås blir bestämt om den obligatoriska tillämpningen av standarderna. I likhet med Finansinspektionens nuvarande befogenheter skall tillsynen dessutom gälla sådana bokföringsskyldiga som ansöker om att värdepapper skall bli upptagna till offentlig handel. Att dessa bokföringsskyldiga tas med i tillämpningsområdet för tillsynen är motiverat eftersom de i vilket fall som helst kommer att omfattas av tillsynen när börsnoteringen har slutförts, även om tillämpningen av standarderna enligt bokföringslagen inte ännu är obligatorisk för dem i noteringsskedet. De största riskerna med tanke på den finansiella information som ingår i prospekten hänför sig just till noteringsskedet bl.a. eftersom det företag som skall noteras då för första gången kan presentera bokslutsuppgifter som baserar sig på standarderna.

De föreslagna bestämmelserna skall tillämpas på finska emittenter, oavsett i vilken stat de värdepapper som de satt i omlopp noteras på börsen. På motsvarande sätt skall utländska företag vilkas värdepapper har noterats på börsen i Finland inte omfattas av IFRS-tillsynen. Det regionala tillämpningsområdet måste granskas på nytt i anslutning till det nationella genomförandet av motsvarande bestämmelser om tillämpningsområdet i prospektdirektivet (2003/71/EG) och insynsdirektivet.

Det föreslås att benämningen IFRS-bokföringsskyldig används i lagen för sådana

finansmarknadsaktörer som i enlighet med vad som sägs ovan omfattas av tillämpningsområdet för tillsynen.

Enligt förslaget skall tillsynen inte utsträckas till sådana bokföringsskyldiga som tillämpar standarderna frivilligt. Förutom att en dylik tillsyn inte är central med tanke på syftet med lagen utvidgar den tillämpningsområdet för den nuvarande tillsynen och kräver ytterligare tillsynsresurser i sådan utsträckning att den inte har ansetts motiverad.

De föreslagna bestämmelserna skall också gälla Försäkringsinspektionens tillsynsobjekt. Finansinspektionens befogenhet att vidta de föreslagna tillsynsåtgärderna skall således vara primärt i förhållande till Försäkringsinspektionen i fråga om Försäkringsinspektionens tillsynsobjekt. Eftersom Försäkringsinspektionen i praktiken har den särskilda sakkunskap som behövs i frågor som gäller bokslutsprinciper som tillämpas endast på försäkringsverksamhet, får Finansinspektionen dock inte inrikta de föreslagna tillsynsåtgärderna mot Försäkringsinspektionens tillsynsobjekt utan förordande utlåtande av Försäkringsinspektionen när det gäller dylika bokslutsprinciper. Propositionen har i övrigt inte några verkningar i fråga om Försäkringsinspektionens nuvarande befogenheter att övervaka att de egna tillsynsobjektens bokslut är riktiga. Reglerna of Försäkringsinspektionens rätt att utge anvisningar och utlåtande till sina tillsynsobjekt i ärenden som gäller deras bokslut skall inläggas i den förändring på lagen om försäkringsbolag som gäller tillämpning av IFRS-standarderna till försäkringsbolag. Förslaget skall inte heller påverka Finansinspektionens rätt att utge anvisningar och utlåtande till sina tillsynsobjekt.

Koncernbokslutet utgör en del av moderföretagets bokslut. Dessutom skall en verksamhetsberättelse fogas till bokslutet. Dessa handlingar skall enligt bokföringslagen bilda en helhet. Därför är det ändamålsenligt att utsträcka tillsynen till moderföretagets bokslut också i sådana fall där moderföretagets bokslut upprättas enligt nationella bestämmelser och standarderna tillämpas endast på koncernbokslutet. Av samma orsak är det nödvändigt att utsträcka tillsynen till att omfatta verksamhetsberättelsen. Vad som nedan sägs

om bokslutet gäller alltså också koncernbokslutet och verksamhetsberättelsen.

Enligt värdepappersmarknadslagen skall den som emitterar värdepapper som är föremål för offentlig handel regelbundet offentliggöra ett bokslut samt en bokslutskommuniké och en delårsrapport. Eftersom bokslutskommunikén består av huvudpunkterna i bokslutet och eftersom delårsrapporten är ett sammandrag av bokslutet för en delårsperiod föreslås att tillsynen skall utsträckas förutom till bokslutet också till bokslutskommunikén och delårsrapporten. I praktiken kan det vid tillsynen över bokslutskommunikéer och delårsrapporter uppkomma frågor och problem som det både med tanke på företaget och en snabb informationsgång på marknaden är önskvärt att blir utredda innan bokslutet slutligen färdigställs.

De föreslagna bestämmelserna skall inte omfatta tillsyn över uppgifterna i prospektet eftersom prospektens uppgifter ur bokslutet och delårsrapporten även i övrigt omfattas av tillämpningsområdet för IFRS-tillsynen. Det är inte heller nödvändigt att utsträcka den särskilda IFRS-tillsynen till att gälla annan finansiell information i prospektet eftersom Finansinspektionen redan enligt den nuvarande lagen har till uppgift att övervaka innehållet i prospektet som en del av processen för godkännande av dem före offentliggörandet.

Tillsynens utformning

I lagen skall det inte ingå några särskilda bestämmelser om hur Finansinspektionen i praktiken skall övervaka iakttagandet av standarderna. Det har ansetts vara mera ändamålsenligt att låta Finansinspektionen, på samma sätt som i fråga om annan tillsynsverksamhet som Finansinspektionen utövar, avgöra vilka tillsynsmetoder som används inom ramarna för de tillsynsbefogenheter som för närvarande givits Finansinspektionen i lag.

Införandet av internationella redovisningsstandarder förutsätter dock att standarderna tillämpas på ett enhetligt sätt på internationell nivå och därför skall den som utövar tillsynen i mån av möjlighet säkerställa att tillsynsbesluten är internationellt godtagbara.

Den ständiga globaliseringen av värdepappersmarknaden har ansetts kräva att också tillsynsmetoderna förenhetligas över gränserna. Därmed är Finansinspektionen nära bundet av den internationella utvecklingen när den väljer tillsynsmetoder.

Enligt CESR:s tillsynsprinciper skall tillsynen vara proaktiv och därför räcker det inte enbart med att man reagerar på besvär. IFRS-tillsynen skall av praktiska skäl i huvudsak ske i efterskott. Enligt CESR väljer tillsynsutövaren med vissa stickprovsmetoder ut bokslut eller endast vissa resultaträkningsposter eller balansräkningsposter i dessa handlingar för granskning. Stickprovskontrollernas och granskningens omfattning fastställs utgående från de risker som är förknippade med bolaget, t.ex. bolagets eventuella tidigare förseelser, dess svaga ekonomiska ställning eller bransch. Tillsynen måste dock vara så frekvent att alla företag som omfattas av tillsynen har en rimlig chans att bli föremål för granskningen. CESR har vidare fastställt att det för att tillsynsbesluten skall bli enhetliga i Europa förutsätts att de tillsynsbesluten som fattas av tillsynsutövarna skall tillkännages samtliga tillsynsutövare med hjälp av en gemensam databas och annan kontakt.

För att säkerställa att tillsynen kan genomföras i praktiken föreslås ett uttryckligt bemyndigande i lagen genom vilket Finansinspektionen får rätt att bestämma att de IFRS-bokföringsskyldiga regelbundet skall inge bokslutshandlingar till Finansinspektionen. Utöver dessa handlingar behöver tillsynsutövaren i allmänhet också annan information och närmare utredningar av den IFRS-bokföringsskyldige för sin tillsyn. För att säkerställa att Finansinspektionen har rätt att i enskilda fall få dylik information i behövlig omfattning ändras Finansinspektionens rätt att få uppgifter och granskningsrätt så att de också gäller IFRS-bokföringsskyldiga och deras dotterföretag. De föreslagna bestämmelserna skall också omfatta erhållandet av information av företag som på uppdrag av den IFRS-bokföringsskyldige eller dess dotterföretag sköter uppgifter som gäller bokföringen.

Om Finansinspektionen på basis av de uppgifter den erhållit upptäcker ett fel i den IFRS-bokföringsskyldiges bokslut skall Fi-

ransinspektionen först försöka reda ut saken tillsammans med företaget. Ett centralt mål för tillsynen skall vara att marknaden så snabbt som möjligt får veta om ett konstaterat väsentligt fel. Företaget kan själv offentliggöra och korrigera felet. Om företaget inte omfattar tillsynsutövarens uppfattning om på felet kan Finansinspektionen enligt de föreslagna bestämmelserna besluta att ge en rättelseuppmaning angående ett dylikt fel till den bokföringsskyldige. Beslutet skall vara offentligt i enlighet med de allmänna principerna för offentlighet i myndigheternas verksamhet, och Finansinspektionen kan förstärka uppmaningen genom att särskilt informera om beslutet i offentligheten. Dessutom kan Finansinspektionen oberoende av de föreslagna bestämmelserna vid behov tilldela den IFRS-bokföringsskyldige en offentlig varning eller anmärkning om de villkor för tilldelning av dem som anges i lagen om Finansinspektionen uppfylls. En anmärkning eller varning kan, beroende av vad som bestäms om förutsättningarna för tilldelning av dem i 4 kap. i lagen om Finansinspektionen, tilldelas antingen i samband med givandet av rättelseuppmaningen eller senare t.ex. när det nedan föreslagna förfarandet för utlåtande har slutförts. Om en anmärkning eller varning tilldelas före ärendet har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut skall av anmärkningen eller varningen framgå att Finansinspektionens beslut inte är lagakraftvunnet.

Ovan nämnda rätt att kräva rättelse kan anses ingå också i den nuvarande lagen om Finansinspektionen eftersom emittenten är skyldig att regelbundet offentliggöra ett bokslut som uppfyller de krav som ställs i lagen och eftersom Finansinspektionen har en allmän rätt att vid vite kräva att emittenten uppfyller det krav som ställs på den i finansmarknadslagstiftningen samt rätt att tilldela en offentlig anmärkning eller varning. På basis av den nuvarande lagen är det dock inte helt klart om Finansinspektionen t.ex. vid vite kan uppmana till egentlig rättelse av bokslutet eller endast till att informera om felet. På basis av den nuvarande lagen skulle dessutom Finansinspektionens krav på att felet skall rättas komma till marknadens kännedom endast indirekt i samband med föreläggandet av vite och den särskilda informa-

tion som ges i anslutning därtill eller i samband med en offentlig anmärkning eller varning. Detta skulle vara ett onödigt stelt och ofta också långsamt förfarande. Rättelseuppmaningen skall alltså vara en särskild tillsynsbefogenhet som gäller endast IFRS-tillsynen och som vid användningen är exaktare och mera flexibel än tilldelningen av de allmänna administrativa påföljder som Finansinspektionen kan använda sig av.

I lagen föreslås inte några särskilda bestämmelser om det sätt på vilket den IFRS-bokföringsskyldige skall korrigera det fel som Finansinspektionen upptäckt eftersom situationerna varierar avsevärt bl.a. beroende på i vilken handling felet har upptäckts, när felet har upptäckts och vilken typ av fel det är fråga om. Det är t.ex. avsevärt lättare att korrigera ett fel i delårsrapporten än att korrigera ett fel i ett bokslut som fastställts av bolagsstämman. På motsvarande sätt är det lättare att komplettera uppgifterna i bokslutet än att rätta ett fel i värderingen av tillgångsposten eftersom detta kräver rättelseverifikationer. Rättelsesättet skall inom ramarna för värdepappersmarknadslagen och bokföringslagen i första hand bestämmas av den bokföringsskyldige själv, men Finansinspektionen bedömer också om rättelsesättet är ändamålsenligt. Den bokföringsskyldige kan alltså upprätta ett nytt bokslut åtminstone i sådana fall då bokslutet ännu inte har fastställts, men det finns inte heller några lagstadgade hinder för att rätta ett fastställt bokslut så länge de bolagsrättsliga bestämmelserna iakttas i förfarandet. Tidpunkten och sättet för offentliggörandet fastställs enligt de principer i värdepappersmarknadslagen som gäller offentliggörande av omständigheter som påverkar aktiens värde. När felet korrigeras skall man också beakta standardernas bestämmelser om hur rättelserna genomförs bokföringsmässigt.

Enligt de föreslagna bestämmelserna är bokföringsnämnden ett komplement till Finansinspektionens tillsynsuppgift. Bokföringsnämnden kan på Finansinspektionens begäran ge utlåtanden om tillämpningen av standarderna på samma sätt som den för närvarande ger utlåtanden om en behörig tillämpning av bokföringslagen. Om en IFRS-bokföringsskyldig är oense med Finansin-

spektionen om den riktiga tillämpningen av standarderna skall även den IFRS-bokföringsskyldige ha möjlighet att begära ett utlåtande av bokföringsnämnden.

I syfte att säkerställa en tillräcklig särskild sakkunskap om standarderna föreslås att bokföringslagen samtidigt skall ändras så, att bokföringsnämnden har en särskild IFRS-sektion. Närmare bestämmelser om sektionens uppgifter, sammansättning och förfaranden skall ges i förordningen om bokföringsnämnden (1339/1997).

Utgångspunkten för standarderna är att de inte kan kompletteras med nationella bindande bestämmelser eller tolkningsbeslut utan tolkningen av standarderna tillkommer endast IASB:s egna tolkningsorgan IFRIC, som svarar för utarbetandet av standarderna. I enlighet med detta begränsar sig Finansinspektionens rätt att kräva att en IFRS-bokföringsskyldig rättar ett fel i bokslutet i praktiken till sådana fall där det är tydligt att den bokföringsskyldige har handlat i strid med standarderna eller IFRIC:s tolkningar. Både Finansinspektionens beslut och bokföringsnämndens och Försäkringsinspektionens utlåtanden skall vara en tillämpning av standarderna och IFRIC:s tolkningar i ett enskilt fall, varvid dessa beslut och utlåtanden lämpar sig endast för specificerade förhållanden.

Finansinspektionen har i enlighet med sina uppgifter enligt 4 i lagen om Finansinspektionen och de allmänna principerna gällande myndigheternas verksamhet utöver ovan föreslagna särskilda befogenheter rätt och skyldighet att med råd och anvisningar allmänt styra ärenden inom Finansinspektionens verksamhetsområde. Finansinspektionens möjligheter att meddela allmänna anvisningar om tillämpningen av standarderna är dock i praktiken begränsade på grund av standardernas internationella karaktär. Finansinspektionens anvisningar kan t.ex. gälla sådana bokslutsuppgifter eller andra motsvarande bokslutsfrågor som ansluter sig till skyldigheten att lämna uppgifter och om vilka internationella fora först har intagit en gemensam ståndpunkt.

I lagen bestäms särskilt om verkställigheten av rättelseuppsmaningen efter det då ovan nämnda utlåtande av bokföringsnämnden har erhållits eller då det har framgått att ett utlåtande

inte ges. Finansinspektionen kan verkställa rättelseuppsmaningen genom att förelägga vite som förstärkning av den, med iakttagande av vad som bestäms om vite i den gällande lagen. Enligt förslaget får vite inte föreläggas innan ett utlåtande om tillämpningen av standarderna har erhållits av bokföringsnämnden eller, om något utlåtande inte begärts eller utlåtande inte har givits inom den utsatta tidsfristen, före utgången av tidsfristen. På detta sätt är det möjligt att säkerställa att utlåtandemyndighetens ståndpunkt vid behov beaktas i tillräcklig omfattning.

Eftersom bokföringsnämnden inte är en egentlig rättskipningsmyndighet och det i fråga om bokföringsnämnden inte t.ex. finns några bestämmelser om sökande av ändring föreslås, för att arbetsfördelningen mellan myndigheterna skall vara klar, att Finansinspektionen efter att den fått utlåtandet har självständig beslutanderätt att verkställa rättelseuppsmaningen. Finansinspektionen är alltså inte formellt bunden av bokföringsnämndens utlåtande. Eftersom den IFRS-bokföringsskyldige enligt lagen om Finansinspektionen ändå skall ha rätt att överklaga Finansinspektionens beslut om verkställighet av rättelseuppsmaningen och eftersom fullföljdsdomstolen också skall ha tillgång till bokföringsnämndens utlåtande är det i praktiken att vänta att Finansinspektionen inte fattar beslut som strider mot en dylik sakkunnigmyndighets utlåtande eftersom beslutet sannolikt ändå skulle ändras till följd av sökandet av ändring. Om en offentlig anmärkning eller varning tilldelas i samband med rättelseuppsmaningen skall på sökandet av ändring däri tillämpas vad som särskilt bestäms därom.

Precisering av bokföringsnämndens roll i en IFRS-miljö

I det nya 7 a kap. i den föreslagna bokföringslagen har intagits bestämmelser om obligatorisk och frivillig tillämpning av internationella redovisningsstandarder. Eftersom bokföringsnämndens lagstadgade uppgift enligt 8 kap. 2 § 1 mom. i bokföringslagen är att ge anvisningar och utlåtanden om tillämpningen av bokföringslagen kan nämna

dens befogenheter med stöd av nuvarande lag eventuellt anses omfatta också tillämpning och tolkning av IFRS-standarderna.

En dylik situation skulle av ovan anförda orsaker bli problematisk. Givandet av nationella tillämpningsanvisningar skulle ge upphov till olika tillämpningsförfaranden i de olika medlemsstaterna. Detta borde uttryckligen undvikas med beaktande av IFRS-standardernas internationella karaktär och det faktum att den officiella tolkningen av standarderna uteslutande tillkommer IASB:s tolkningsorgan IFRIC. Även om dylika anvisningar skulle vara inofficiella och icke-bindande har de i praktiken ovan beskrivna verkningar. Enligt de uppgifter som finns att tillgå just nu planerar endast en del av de officiella organ inom gemenskapen som ger eller tolkar bokföringsnormer som sin huvudsakliga uppgift en roll som IFRS-tillsynsmyndighet och dessa planer är ännu på hälft. Dylika uppgifter förutsätter samarbete bl.a. med IFRIC och andra internationella instanser. Av dessa orsaker föreslås att bokföringsnämnden skall ha ovan beskrivna avgränsade roll som avgivare av utlåtanden när det gäller tillämpningen av standarderna i sådana enskilda fall där den som behöver utlåtandet antingen direkt eller indirekt är en tillsynsmyndighet. Bokföringsnämndens uppgift är därmed intimt förknippad med Finansinspektionens IFRS-tillsyn och skall ses som en del av denna tillsynshelhet. Det föreslås att bokföringsnämnden inte i detta skede skall få någon allmän skyldighet att ge anvisningar eller utlåtanden om tillämpningen av standarderna eftersom en dylik roll kan visa sig vara omöjligt i praktiken och strida mot de allmänna riktlinjerna i Europa.

I konsekvens med vad som anförts ovan föreslås att inte heller bokföringsskyldiga som frivilligt tillämpar IFRS-standarderna skall ha någon allmän rätt att begära anvisningar för tolkning av standarderna av bokföringsnämnden. Att IFRS-standarderna är så omfattande gör det ännu viktigare med en omsorgsfull utbildning vid övergången till standarderna. I synnerhet i sådana situationer där standarderna börjar tillämpas frivilligt betonas den bokföringsskyldiges egna ansvar för att IFRS-bokslutet kan upprättas enligt gällande normer.

De ovan beskrivna riktlinjerna kan också motiveras av att standardernas struktur leder till ett avsevärt mindre behov av ytterligare anvisningar. De över 2000 sidor långa standarderna inte bara ersätter de bokslutsnormer som ingår i lagstiftningen i Finland, utan de innehåller också sådana detaljerade anvisningar som hos oss har utarbetats av bokföringsnämnden samt av regleringsmyndigheterna i bank- och försäkringsbranschen. Grovt taget kan man säga att IFRS-standarderna till innehållet till stor del motsvarar bokföringsnämndens allmänna anvisningar. På motsvarande sätt kan standardernas rätt kortfattade SIC- och IFRIC-tolkningar jämföras med de utlåtanden som nämnden givit. Det finns endast drygt 30 gällande officiella standardtolkningar, vilket för sin del ger en bild av omfattningen av anvisningarna i standarderna och å andra sidan av att IABS medvetet vill undvika alltför detaljerade regler.

5. Propositionens verkningar

5.1. Totalekonomiska verkningar

Förslaget är en del av en mera omfattande strävan i hela Europeiska gemenskapen efter att skapa en djup och enhetlig kapitalmarknad i Europa. En stärkning av infrastrukturen för tillsynen över den finansiella informationen inom hela den Europeiska gemenskapen och i enlighet med vad som anförts ovan i Finland väntas förbättra kvaliteten på och tilltron till den information som ges marknaden och därmed stärks investerarnas förtroende för den finansiella information som ges marknaden och för finansmarknadens funktion. Ordandet av tillsynen och det ökade ömsesidiga samarbetet mellan tillsynsutövare i olika länder kommer enligt bedömningarna å ena sidan att effektivera verksamheten på marknaden och å andra sidan att stärka finansmarknadens stabilitet. Förslaget har därmed på en allmän nivå gynnsamma effekter på konkurrensförutsättningarna för företaget som är verksam på värdepappersmarknaden och i synnerhet på de internationella marknaderna. Tillsynen bedöms också ha positiva effekter på revisionsinstitutionens verksamhet eftersom utvecklandet av till-

synsstrukturerna bedöms stärka revisionsinstitutionens ställning som en del av ett effektivt system för tillsyn. Å andra sidan ger ordnandet av tillsynen tillsynsutövaren en möjlighet att i egenskap av en instans som är oberoende av företagets ledning och revisionsinstitutionen granska frågor som är betydelsefulla med tanke på tillsynen och styrningen.

5.2. Verknningar i fråga om organisation och personal

Förslaget har inte några direkta verknningar i fråga om organisationen av den offentliga förvaltningen eftersom redan befintliga myndigheter skall ansvara för tillsynen. Ordningarna av tillsynen kommer dock att ha verknningar i fråga om personalen inom den offentliga förvaltningen eftersom det inte är möjligt att ordna tillsynen på ett sätt som uppfyller de internationella kraven utan tilläggsresurser. När det gäller anskaffningen av resurser är det största problemet den särskilda sakkunskap om standarderna som behövs och i fråga om vilken myndigheterna måste konkurrera med efterfrågan från företag och revisionsbyråer. När tillsynen inleds är också utbudet på särskild sakkunskap mycket knappt. En trovärdig och effektiv IFRS-tillsyn förutsätter dock resurser som är tillräckliga och som garanterar tillräcklig särskild sakkunskap. Finansinspektionens behov av tillsynsresurser har i inledningsskedet beräknats uppgå till 5-6 sakkunniga, vilket åtminstone delvis innebär en utökning av Finansinspektionens personal. Dessutom är det nödvändigt att förstärka sekreteraresurserna med en sakkunnig vid den bokföringsnämnd som finns i anslutning till handels- och industriministeriet. Tillsynen över att standarderna iaktas har inte bedömts ha några verknningar i fråga om Finansinspektionens personal.

5.3. Kostnadsverknningar för företagen

De direkta personalkostnader som tillsynen medför för Finansinspektionen uppgår till uppskattningsvis ca 550 000 euro per år. Tillsynen förutsätter också att datasystemen utvecklas så att de kan ta emot tillsynsobjek-

tens bokslut, delårsrapporter och andra finansiella rapporter samt behandla dessa uppgifter. Dessutom skall Finansinspektionens allmänna kostnader hänföras till IFRS-tillsynen, bl.a. när det gäller kostnader i anslutning till förvaltningen, användningen av arbetsutrymmen, tjänsteresor och användningen av Finansinspektionens egna och eventuella utomstående sakkunnigtjänster.

Finansinspektionens kostnader skall täckas med avgifter som bärs upp av de företag som berörs av IFRS-tillsynen i enlighet med vad som bestäms i den lag om täckande av Finansinspektionens kostnader som bereds som bäst. Från och med 2005 bärs avgifterna upp av finska emittenter som har satt i omlopp aktier som är föremål för offentlig handel. Det finns för närvarande 140 dylika företag. Från och med 2007 utvidgas det obligatoriska tillämpningsområdet för standarderna till att gälla emittenter som har satt enbart skuldebrev i omlopp. Även hos dessa företag bärs avgifter för IFRS-tillsynen upp, men först från och med 2007. Det finns ca 115 dylika företag, av vilka den största delen redan nu omfattas av Finansinspektionens tillsyn över kreditinstitut.

Förslaget utökar i någon mån också tillsynskostnaderna i Försäkringsinspektionen på grund av utvecklandet av personalens sakkunskap om IAS, det utökade internationella samarbetet samt revideringen av föreskrifter och anvisningar. Också Försäkringsinspektionens kostnader täcks med tillsynsavgifter som bärs upp hos tillsynsobjekten och de hänför sig därmed i sista hand till företagen.

6. Beredningen av propositionen

Propositionen grundar sig på ett förslag som gällde ordnandet av myndighetstillsynen över att IAS standarderna iaktas i Finland och som lagts fram av en arbetsgrupp vid handels- och industriministeriet (Handels- och industriministeriets arbetsgrupps- och kommissionsrapporter 7/2003). Utlåtanden om propositionen har erhållits av handels- och industriministeriet, justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Finansinspektionen, Finlands Bank, Försäkringsinspektionen, bokföringsnämnden, KHT-

yhdistys — Föreningen CGR ry, Centralhandelskammaren, Bankföreningen i Finland, Finska Försäkringsbolagens Centralförbund, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund samt HEX Integrated Markets Oy.

7. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Förslagen om IFRS-tillsynen grundar sig på regeringens proposition med förslag till lag om ändring av bokföringslagen och vissa

andra lagar med anknytning till den (RP 126/2004 rd). Om de lagförslag som ingår i den nämnda propositionen ändras vid behandlingen av propositionen i riksdagen kan det bli nödvändigt att ändra lagförslagen i denna proposition på motsvarande sätt. Det finns också under beredningen en proposition med förslag att förändra lagen om försäkringsbolag så att de regler för försäkringsbolag som motsvarar de ovannämnda förändringarna till bokföringslagen skall inläggas i lagen om försäkringsbolag.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Lagen om Finansinspektionen

4 §. *Verksamhet.* Till paragrafen fogas en ny 3 a-punkt med allmänna bestämmelser om Finansinspektionens uppgift att övervaka bokslut som upprättats enligt internationella redovisningsstandarder på det sätt som närmare anges i lagen. Enligt den föreslagna bokföringslagens 7 a kap. 2 § skall en bokföringsskyldig som har satt i omlopp värdepapper som är föremål för offentlig handel enligt värdepappersmarknadslagen upprätta sitt koncernbokslut eller, om den bokföringsskyldige inte är skyldig att upprätta koncernbokslut, sitt bokslut med iakttagande av standarderna. Finansinspektionens befogenhet vid tillsynen över standarderna regleras närmare i den nedan föreslagna 24 a § så, att tillsynen i huvudsak på motsvarande sätt som i fråga om det obligatoriska tillämpningsområdet enligt 7 a kap. i bokföringslagen begränsar sig till sådana bokföringsskyldiga som har satt i omlopp värdepapper som är föremål för offentlig handel enligt värdepappersmarknadslagen.

Enligt lagen om försäkringsbolag och förslaget till nytt 8 kap. 1 § 4 mom. i bokföringslagen utövar Försäkringsinspektionen tillsyn över efterlevnaden av bokföringslagen i bokföringsskyldiga som hör till Försäkringsinspektionens tillsynsobjekt. Enligt den nedan föreslagna 24 a § skall paragrafen i fråga dock också tillämpas till den del den gäller Försäkringsinspektionens tillsynsobjekt. Finansinspektionen skall alltså ha exklusiv behörighet att kräva rättelse av ett fel i bokslutet också i sådana fall där den som emitterar värdepapper som är föremål för offentlig handel samtidigt är ett av Försäkringsinspektionens tillsynsobjekt. I enlighet med vad som föreslås nedan skall Finansinspektionen dock alltid begära ett utlåtande av Försäkringsinspektionen i sådana fall där den rättelseuppmaning som avses i den föreslagna 24 a § gäller ett av Försäkringsinspektionens tillsynsobjekt. Om ärendet gäller till-

lämpningen av en standard som gäller enbart försäkringsverksamhet eller en sådan del av en annan standard som enbart gäller försäkringsverksamhet kan Finansinspektionen inte kräva rättelse utan förordande utlåtande av Försäkringsinspektionen.

6 §. *Andra finansmarknadsaktörer.* Med anledning av den nedan föreslagna 24 a § föreslås det att en ny punkt 1 a fogas till paragrafen. Punkten omfattar sådana finska värdepapperssemitter som upprättar sina bokslut enligt internationella redovisningstandarder och som har satt i omlopp värdepapper som är föremål för offentlig handel endast på de reglerade marknaderna i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Punkten omfattar också sådana bokföringsskyldiga som tillämpar IFRS-standarder och som har lämnat ett i värdepappersmarknadslagen avsett prospekt till Finansinspektionen för godkännande. Syftet med punkten är att säkerställa att Finansinspektionen har de befogenheter som den i 24 a § avsedda tillsynsuppgiften förutsätter mot alla bokföringsskyldiga som avses i det nämnda lagrummet.

24 a §. *Tillsyn över bokslut som upprättats enligt internationella redovisningsstandarder.* I den föreslagna paragrafen bestäms om Finansinspektionens befogenhet när den fullgör den IFRS-tillsynsuppgift som avses i den ovan föreslagna 4 § 3 a-punkten.

Enligt 1 mom. skall IFRS-tillsynen gälla alla bokföringsskyldiga som enligt 7 a kap. 2 § i den föreslagna bokföringslagen eller enligt en annan lag såsom lagen om försäkringsbolag eller lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform är skyldiga att iaktta de internationella redovisningsstandarderna. Det föreslagna tillämpningsområdet för 7 a kap. i bokföringslagen innebär att IFRS-tillsynen också gäller sådana finska bokföringsskyldiga som har satt i omlopp värdepapper som är föremål för ett sådant handel endast på de reglerade marknaderna i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som motsvarar den i värdepappersmarknadslagen avsedda

offentliga handeln.

Dessutom gäller tillsynen sådana bokföringsskyldiga som ansöker om att värdepapper skall bli upptagna till offentlig handel. Dylika bokföringsskyldiga skall enligt bestämmelserna i nämnda kapitel alltid vara sådana i 5 § i denna lag avsedda tillsynsobjekt eller sådana i 6 § avsedda andra finansmarknadsaktörer i fråga om vilka Finansinspektionen vid tillsynen även i övrigt har i denna lag avsedda tillsynsbefogenheter. Den föreslagna bestämmelsen utvidgar alltså inte det allmänna tillämpningsområdet för denna lag.

IFRS-tillsynen skall däremot inte gälla andra än ovan nämnda bokföringsskyldiga, även om de upprättar sitt bokslut enligt standarderna. När det gäller dylika bokföringsskyldiga grundar sig tillämpningen av standarderna i enlighet med vad som anförs ovan alltid på frivillighet. IFRS-tillsynen gäller inte heller utländska företag, även om de skulle emittera värdepapper i Finland.

På grund av att IASB har beslutit att ta i bruk förkortningen IFRS i stället av den förra IAS, används det i den föreslagna paragrafen benämningen IFRS-bokföringsskyldiga för de bokföringsskyldiga som omfattas av paragrafens tillämpningsområde.

Eftersom utgångspunkten för standarderna är att den egentliga tolkningen av dem endast tillkommer IASB:s egna tolkningsorgan IFRIC, som svarar för utarbetandet av standarderna, blir paragrafen i praktiken tillämplig på sådana ärenden där den IFRS-bokföringsskyldige klart har handlat i strid med standarderna eller de officiella tolkningarna av IFRIC.

Enligt 1 mom. gäller den tillsyn över bokslut som avses i paragrafen de bokslutshandlingar som bildar en helhet, inklusive koncernbokslutet och verksamhetsberättelsen. Tillsynen gäller således hela denna helhet av bokslutshandlingar, oavsett om standarderna också tillämpas på en sådan IFRS-bokföringsskyldigs bokslut som är moderföretag eller endast på det koncernbokslut som ansluter sig därtill.

I momentet bestäms dessutom att tillsynen skall gälla, förutom den ovan nämnda helhet som bokslutet och därtill anslutna handlingar bildar, också den bokslutskommuniké, delårsrapport och årsrapport som avses i värde-

pappersmarknadslagen. Trots att de uppgifter som upptas i dessa handlingar och som gäller verksamhetsresultatet och den ekonomiska ställningen också utan någon särskild bestämmelse skall redovisas med iakttagande av samma bokslutsprinciper som i det officiella bokslutet, säkerställs genom momentet att Finansinspektionens befogenhet att på basis av en felaktig tillämpning av standarderna kräva rättelse också omfattar fel i bokslutskommunikén, delårsrapporten och årsrapporten.

Finansinspektionen skall med stöd av den föreslagna bestämmelsen inte ha befogenhet att övervaka annan finansiell information i prospektet än bokslut och delårsrapporter, utan till denna del fastställs Finansinspektionens befogenhet enligt vad som i värdepappersmarknadslagen bestäms om godkännande av emissions- och börsprospekt samt allmänt om Finansinspektionens befogenhet att utöva tillsyn över efterlevnaden av värdepappersmarknadslagen.

Enligt 2 mom. kan Finansinspektionen ge den IFRS-bokföringsskyldige en rättelseuppsmaning om Finansinspektionen upptäcker att bokslutet har upprättats felaktigt. Med fel avses i momentet både felaktiga och bristfälliga uppgifter eller uppgifter som presenteras bristfälligt eller på ett missvisande sätt. Det beslut av Finansinspektionen som avses i momentet skall vara offentligt i enlighet med de allmänna principerna för offentlighet i myndigheternas verksamhet.

I lagen ingår inte några särskilda bestämmelser om det sätt på vilket rättelsen skall göras. Felet kan således rättas genom att ett helt nytt bokslut upprättas, om detta är möjligt utan oskälig olägenhet för den IFRS-bokföringsskyldige. En dylik situation uppstår t.ex. då bokslutet inte ännu har fastställts vid bolagsstämman eller då felet så avsevärt försvårar möjligheterna att få en riktig bild av den bokföringsskyldiges hela verksamhetsresultat eller ekonomiska ställning att det är nödvändigt att upprätta och fastställa bokslutet på nytt.

I de flesta fall kan den IFRS-bokföringsskyldige rätta ett fel i sitt bokslut eller i någon annan rapport om den ekonomiska ställningen genom att offentliggöra felet och beakta omständigheten i kommande

rapporter. Samtidigt skall felets inverkingar på verksamhetsresultatet och den ekonomiska ställningen offentliggöras. När ett fel offentliggörs skall de principer tillämpas som enligt 2 kap. 7 § i värdepappersmarknadslagen tillämpas när en omständighet som avsevärt påverkar värdepapprets värde offentliggörs. Av denna orsak skall den IFRS-bokföringsskyldige i regel offentliggöra att en uppmaning givits genast efter delfäendet av den också i sådana fall då den IFRS-bokföringsskyldige på det sätt som närmare anges nedan för ärendet till bokföringsnämnden för behandling, om den bokföringsskyldiges anser att ärendet kan påverka värdepapprets värde. Om ärendet har eller kommer att föras till bokföringsnämnden för behandling på grund av att den IFRS-bokföringsskyldige är oense med Finansinspektionen om tillämpningen av standarderna, skall den uppgift som den IFRS-bokföringsskyldige offentliggjort inte i detta skede uppfattas som en rättelse av felet utan endast som en uppgift om att Finansinspektionen har ifrågasatt den tillämpade bokslutsprincipen och att bokföringsnämndens utlåtande har begärts i ärendet.

I syfte att förbättra den IFRS-bokföringsskyldiges rättsskydd föreslås i momentet att det av rättelseuppmaningen skall framgå att den IFRS-bokföringsskyldige på det sätt som bestäms i 2 mom. kan begära ett utlåtande i ärendet av bokföringsnämnden. Av uppmaningen skall också framgå den tidsfrist som avses i 2 mom. och de verkningar som en försummelse av tidsfristen får samt Finansinspektionens befogenhet när utlåtande begärts. Det är också möjligt att anföra besvär över rättelseuppmaningen på det sätt som bestäms om Finansinspektionens beslut och förfarandet för sökandet av ändring i dem.

För att säkerställa att den särskilda sakkämnedom som Försäkringsinspektionen har om försäkringsverksamhet beaktas bestäms i momentet dessutom att när en rättelseuppmaning gäller tillämpningen av en standard som gäller enbart försäkringsverksamhet eller en sådan del av en annan standard som enbart gäller försäkringsverksamhet får Finansinspektionen inte ge rättelseuppmaningen utan förordande utlåtande av Försäkringsinspektionen. Finansinspektionen skall dock

ha den primära befogenheten att ge rättelseuppmaningen till Försäkringsinspektionens tillsynsobjekt i fråga om alla standarder.

Enligt 3 mom. kan den IFRS-bokföringsskyldige av bokföringsnämnden begära ett utlåtande i det ärende som rättelseuppmaningen enligt 2 mom. gäller, om den IFRS-bokföringsskyldige är oense med Finansinspektionen om huruvida bokslutet har upprättats enligt gällande bestämmelser. Ärendet skall föras till bokföringsnämnden för behandling inom en månad från den tidpunkt då den bokföringsskyldige fått del av rättelseuppmaningen. Bokföringsnämnden kan behandla ärendet även om det tillställs nämnden efter den utsatta tidsfristen, men detta hindrar inte att Finansinspektionen förelägger och utdömer vite för att förstärka rättelseuppmaningen genast när tidsfristen har löpt ut.

Bokföringsnämnden har till uppgift att ta ställning till om standarderna eller IFRIC-tolkningarna har tillämpats på rätt sätt i ett visst enskilt fall. Däremot har bokföringsnämnden inte till uppgift att i övrigt ta ställning till Finansinspektionens förfarande vid givandet av en rättelseuppmaning. I enlighet med den nedan föreslagna ändringen av bokföringslagen skall bokföringsnämnden ha en särskild IFRS-sektion som har till uppgift att ge det utlåtande som avses i momentet.

I 4 mom. bestäms att den i 2 mom. avsedda rättelseuppmaningen kan verkställas genom att den IFRS-bokföringsskyldige åläggs att iaktta rättelseuppmaningen vid vite enligt 24 §. Innan Finansinspektionen kan förelägga vite skall den dock invänta bokföringsnämndens beslut eller, om den IFRS-bokföringsskyldige inte för ärendet till bokföringsnämnden för behandling, utgången av den tidsfrist för begäran om utlåtande som utsatts i 2 mom. I syfte att försnabba tillsynsförfarandet föreslås i momentet dessutom att om bokföringsnämnden inte har behandlat ärendet inom den i momentet utsatta tidsfristen på fyra månader sedan rättelseuppmaningen delgavs kan Finansinspektionen efter det att tidsfristen löpt ut även utan utlåtande av bokföringsnämnden förelägga vite för att förstärka rättelseuppmaningen.

För att arbetsfördelningen mellan myndigheterna och systemet för sökande av ändring

i myndigheternas beslut också i fortsättningen skall vara klara skall Finansinspektionen inte formellt vara bunden av bokföringsnämndens utlåtande när den fattar beslut om verkställigheten av rättelseuppmeningen. Finansinspektionen kan därmed oavsett utlåtandet förelägga vite för att förstärka rättelseuppmeningen efter det att utlåtande givits.

I syfte att underlätta förhandstillsynen över iakttagandet av standarderna bestäms i 5 mom. att Finansinspektionen skall ha rätt att meddela den IFRS-bokföringsskyldige föreskrifter om regelbundet inlämnande av bokslutet samt av handlingar i anslutning till bokslutet och upprättandet av det till Finansinspektionen. Rätten att meddela föreskrifter skall vara begränsad till skyldigheten att lämna in handlingar som är relevanta med tanke på IFRS-tillsynen. Momentet gäller endast regelbundet inlämnande av handlingar. Finansinspektionens rätt att på begäran få handlingar i anslutning till ett enskilt fall av den IFRS-bokföringsskyldige och av dess revisor fastställs enligt 15 §, som inte föreslås bli ändrad. Enligt 1 mom. gäller rätten att meddela föreskrifter också bokslutskommunikén, delårsrapporten och årsrapporten.

I 6 mom. bestäms om den granskningsrätt och rätt att få uppgifter som tillsynen förutsätter. Enligt momentet skall Finansinspektionen ha samma granskningsrätt och rätt att få uppgifter i den IFRS-bokföringsskyldiges dotterföretag som den enligt 15 § har i den IFRS-bokföringsskyldige. Dessutom föreslås att granskningsrätten och rätten att få uppgifter på motsvarande sätt som i 15 § 5 mom. utsträcks till företag som på uppdrag av den IFRS-bokföringsskyldige eller dess dotterföretag sköter uppgifter som gäller bokföringen.

36 §. Rätt och skyldighet att lämna uppgifter. Till 1 mom. fogas en rätt att också lämna ut uppgifter till bokföringsnämnden. I och med bestämmelsen säkerställs att Finansinspektionen kan begära ett utlåtande av bokföringsnämnden i enlighet med 8 kap. 2 § 3 mom. i den föreslagna bokföringslagen även då begäran om utlåtande innehåller uppgifter med stöd av vilka det företag som utlåtandet avser kan identifieras. Dessutom preciseras momentet så, att utlämnandet av uppgifter alltid förutsätter att den myndighet

som tar emot uppgifterna har samma tystnadsplikt som Finansinspektionen. Bestämelsen omfattar också de utländska myndigheter som sköter uppgifter som motsvarar Finansinspektionens ovan föreslagna uppgifter i anslutning till IFRS-tillsynen. Med utländska myndigheter jämställs också sådana utländska sammanslutningar till vilka motsvarande uppgifter har delegerats med stöd av ett bemyndigande i lag. Sådana är t.ex. de nämnder som bygger på självreglering inom branschen. En förutsättning för att uppgifterna skall lämnas ut är dock alltid att medlemmarna eller de anställda i en dylik nämnd eller i ett annat organ har samma tystnadsplikt som Finansinspektionen.

1.2. Bokföringslagen

8 kap. Särskilda bestämmelser

1 §. Tillsyn över lagen. Terminologin i paragrafens 3 mom. ändras till följd av vissa ändringar som gjorts i finansmarknadslagstiftningen den senaste tiden. Med anledning av 24 a § i den föreslagna ändringen av lagen om Finansinspektionen fogas till momentet dessutom en ny 7 punkt av vilken det framgår att Finansinspektionen utövar tillsyn också över sådana bokslut som upprättats av bokföringsskyldiga som med stöd av bokföringslagen är skyldiga att i sitt bokslut iakttä internationella redovisningsstandarder. Till dessa delar skall den föreslagna bestämmelsen i första hand tillämpas också i förhållande till Försäkringsinspektionens befogenhet, om vilken det bestäms i det föreslagna 4 mom. nedan. Enligt nämnda paragraf begränsar sig Finansinspektionens befogenhet i fråga om Försäkringsinspektionens tillsynsobjekt dock endast till givande av en rättelseuppmaning och föreläggande av vite för att förstärka den samt till tilldelning av en offentlig anmärkning eller varning till sådana av Försäkringsinspektionens tillsynsobjekt som samtidigt är en i nämnda lagrum avsedd emittent som har värdepapper som är föremål för offentlig handel eller som har värdepapper som har ansökts bli upptagna till offentlig handel.

Finansinspektionen skall i dylika fall i enlighet med 24 a § 1 mom. i den föreslagna lagen om Finansinspektionen alltid begära ett

utlåtande av Försäkringsinspektionen innan åtgärder vidtas. Finansinspektionens befogenhet begränsas dessutom av bestämmelsen i nämnda moment enligt vilken givande av en rättelseuppmaning i ett ärende som gäller tillämpningen av en standard som gäller enbart försäkringsverksamhet eller en sådan del av en annan standard som enbart gäller försäkringsverksamhet förutsätter ett förordande utlåtande av Försäkringsinspektionen.

Till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. i vilken det, i likhet med vad som för närvarande bestäms om Finansinspektionen i 3 mom., bestäms att ansvaret för tillsynen över denna lag ligger på Försäkringsinspektionen i fråga om dess tillsynsobjekt. För att främja en enhetlig tillämpning av standarderna föreslås att Finansinspektionen dock skall ha den primära befogenheten att vidta åtgärder också för att rätta en dylik IFRS-bokföringsskyldigs bokslut i de fall som anses i det föreslagna 24 a § lagen om Finansinspektionen.

2 §. *Bokföringsnämnd*. I 3 mom. bestäms, på motsvarande sätt som i 24 a § i den föreslagna lagen om Finansinspektionen, att vad som i 1 och 2 mom. bestäms om bokföringsnämndens befogenhet och uppgifter inte tillämpas på 7 a kap. i bokföringslagen till den del det är fråga om tolkningen av de internationella redovisningsstandarder som avses i 1 § i nämnda kapitel och inte heller på Finansinspektionens och Försäkringsinspektionens tillsynsobjekt enligt 1 § 3 och 4 mom. i förslaget. Enligt momentet kan bokföringsnämnden dock utan hinder av vad som anförts ovan ge utlåtanden om tillämpningen av standarderna till Finansinspektionen och Försäkringsinspektionen för deras tillsynsuppgifter enligt 1 § i detta kapitel samt till bokföringsskyldiga som avses i 24 a § i lagen om Finansinspektionen och som begärt ett utlåtande i enlighet med den nämnda paragrafen.

Med den föreslagna avgränsningen utesluts tolkningen av IFRS-standarderna i 7 a kap. uttryckligen från bokföringsnämndens befogenhet eftersom denna tolkning enligt stan-

darderna tillkommer den permanenta tolkningskommittén IFRIC. Nämnden skall dock ha rätt att ge utlåtanden om tillämpningen av standarderna i vissa i momentet angivna enskilda fall i anslutning till IFRS-tillsynen. Nämnden kan också ta ställning till frågor i anslutning till upprättandet av IFRS-bokslut till den del som bestämmelserna i bokföringslagen skall tillämpas i dem. Omformuleringen syftar inte heller till att begränsa den etablerade praxisen i de allmänna anvisningar och utlåtanden som bokföringsnämnden givit och enligt vilka man vid tillämpningen av bokföringslagen kan – med beaktande av de tvingande bestämmelserna i redovisningsdirektiven - iakttä ett registreringsätt enligt IAS som kompletterande eller alternativa normer.

Paragrafens 6 mom. ändras så, att bokföringsnämnden förutom en kommunsektion också skall ha en IFRS-sektion som en andra obligatorisk sektion. Om IFRS-sektionens uppgifter samt om sammansättning, tillsättande och beslutförhet bestäms på samma sätt som i fråga om kommunsektionen i förordningen om bokföringsnämnden (784/1973).

2. Ikraftträdande

Lagförslagen avses träda i kraft den 1 januari 2005, varvid också bestämmelserna om tillämpningen av standarderna avses träda i kraft. I fråga om sådana emittenter som emitterat endast masskuldebrev skall tillsynen dock träda i kraft vid motsvarande tidpunkt som bestämmelserna om tillämpning av standarderna, dvs. den 1 januari 2007.

3. Lagstiftningsordning

Den befogenhet som föreslagits för Finansinspektionen avviker inte avsevärt från vad som bestäms om Finansinspektionens befogenhet i den nuvarande lagen. Enligt regeringens uppfattning kan lagförslagen därmed behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 27 juni 2003 om Finansinspektionen (587/2003) 36 § 1 mom. samt
fogas till 4 § en ny 3 a-punkt, till 6 § en ny 1 a-punkt och till lagen en ny 24 a § som följer:

4 §

Verksamhet

Finansinspektionen sköter sin uppgift genom att

3 a) övervaka bokslut som upprättats enligt internationella redovisningsstandarder så som närmare bestäms nedan i denna lag,

6 §

Andra finansmarknadsaktörer

Med andra finansmarknadsaktörer avses i denna lag

1a) andra bokföringskyldiga som upprättar sitt bokslut enligt internationella redovisningsstandarder om deras värdepapper är föremål för sådan handel på de reglerade marknaderna i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som motsvarar den offentliga handel som avses i 1 kap. 3 § i värdepappersmarknadslagen eller om deras värdepapper upptas i ett i värdepappersmarknadslagen avsett börsprospekt som lämnats till Finansinspektionen för godkännande,

24 a §

Tillsyn över bokslut som upprättats enligt internationella redovisningsstandarder

Finansinspektionen övervakar bokslut som

upprättats av bokföringskyldiga som med stöd av bokföringslagen eller någon annan lag är skyldiga att i sitt bokslut tillämpa de internationella redovisningsstandarder som avses i 7 a kap. i bokföringslagen (IFRS-bokföringskyldig). Vad som i denna paragraf bestäms om IFRS-bokföringskyldiga tillämpas också på andra bokföringskyldiga som avses i 6 § a-punkten. Vad som i denna paragraf bestäms om bokslut gäller även verksamhetsberättelsen, bokslutskommunikéer, delårsrapporter och årsrapporter.

Om en IFRS-bokföringskyldig enligt Finansinspektionens uppfattning har upprättat sitt bokslut felaktigt kan Finansinspektionen uppmana den IFRS-bokföringskyldige att rätta felet (rättelseuppmaning). Av rättelseuppmaningen skall framgå att den IFRS-bokföringskyldige på det sätt som bestäms i 3 mom. kan begära ett utlåtande i ärendet av bokföringsnämnden. Innan Finansinspektionen ger en rättelseuppmaning till ett av Försäkringsinspektionens tillsynsobjekt eller till en sådan försäkringsholdingssammanslutning eller holdingssammanslutning som avses i 2 § lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004) som är moderbolaget till ett av Försäkringsinspektionens tillsynsobjekt skall den begära ett utlåtande i ärendet av Försäkringsinspektionen. Om en rättelseuppmaning som avses i detta moment gäller tillämpningen av en internationell redovisningsstandard som gäller enbart försäkringsverksamhet eller en sådan del av en annan standard som enbart gäller försäkringsverksamhet får rättelseuppmaningen inte ges utan förordande utlåtande av Försäkringsinspektionen.

Om den IFRS-bokföringskyldige anser att

den i det ärende som rättelseuppmeningen gäller inte har handlat i strid med de bestämmelser som tillämpas i ärendet, kan den IFRS-bokföringsskyldige inom en månad från delfäendet av rättelseuppmeningen begära ett utlåtande i ärendet av bokföringsnämnden.

Finansinspektionen kan verkställa rättelseuppmeningen genom att ålägga den IFRS-bokföringsskyldige att iaktta rättelseuppmeningen vid vite enligt 24 §. Finansinspektionen får inte fatta ovan i detta moment avsedda beslut innan det utlåtande som avses i 3 mom. har givits eller, om den bokföringsskyldige inte begär ett utlåtande, innan den tidsfrist som avses i 3 mom. löpt ut. Beslutet kan dock fattas utan hinder av vad som sägs ovan om utlåtandet inte har givits inom fyra månader sedan rättelseuppmeningen delgavs den IFRS-bokföringsskyldige.

Finansinspektionen kan meddela den IFRS-bokföringsskyldige de föreskrifter som behövs för tillämpningen av denna paragraf och som gäller regelbundet inlämnande av bokslut och därtill anslutna handlingar till Finansinspektionen.

Vad som i 15 § bestäms om granskningsrätten och rätten att få uppgifter som gäller andra finansmarknadsaktörer än tillsynsobjektet tillämpas också på den IFRS-bokföringsskyldiges dotterföretag. Vad som bestäms i 15 § 5 mom. tillämpas också på företag som på uppdrag av den IFRS-bokföringsskyldige eller dess dotterföretag sköter uppgifter som gäller bokföringen.

36 §

Rätt och skyldighet att lämna uppgifter

Utan hinder av vad som i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) föreskrivs om sekretess har Fi-

nansinspektionen rätt att lämna ut uppgifter till Försäkringsinspektionen, Statens säkerhetsfond och till andra myndigheter som övervakar finansmarknaden eller svarar för dess funktion för att de skall kunna sköta sina uppgifter samt till förundersöknings- och åklagarmyndigheter för utredning av brott. Dessutom har Finansinspektionen rätt att till myndigheter som svarar för tillsynen över organ som deltar i tillsynsobjekts och andra på finansmarknaden verksamma sammanslutningars eller stiftelsers likvidations- eller konkursförfarande, lämna ut uppgifter som har anknytning till tillsynsobjektens och andra på finansmarknaden verksamma sammanslutningars och stiftelsers likvidations- eller konkursförfarande samt att till myndigheter som svarar för tillsynen över tillsynsobjekts och andra på finansmarknaden verksamma sammanslutningars och stiftelsers revisorer lämna ut uppgifter som har anknytning till tillsynen över tillsynsobjektens och andra på finansmarknaden verksamma sammanslutningars och stiftelsers revisorer. Finansinspektionen har dessutom rätt att i samband med det förfarande för utlåtande som avses i 8 kap. 2 § 3 mom. i bokföringslagen till bokföringsnämnden lämna ut uppgifter som är nödvändiga för den tillsynsuppgift som avses i 24 a §. Vad som bestäms i denna paragraf tillämpas också på lämnande av uppgifter till sådana utländska myndigheter eller sammanslutningar som i sitt hemland enligt lag sköter uppgifter som motsvarar Finansinspektionens samt till andra utländska myndigheter eller sammanslutningar som motsvarar den myndighet som avses i detta moment, förutsatt att de har samma tystnadsplikt som Finansinspektionen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005

2.

Lag**om ändring av bokföringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i bokföringslagen av den 30 december 1997 (1336/1997) 8 kap. 1 § 3 mom. samt 2 §
3 och 6 mom. samt
fogas till 8 kap. 1 § ett nytt 4 mom. som följer:

1 §

Tillsyn över lagen

Finansinspektionen utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag i

1) kreditinstitut som avses i kreditinstitutslagen och i finansinstitut som hör till deras konsolideringsgrupp,

2) sammanslutningar av andelsbanker som avses i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (1504/2001),

3) depositionsbankers säkerhetsfonder och insättningsgarantifonder som avses i kreditinstitutslagen samt i ersättningsfonder som avses i lagen om värdepappersföretag,

4) värdepappersföretag som avses i lagen om värdepappersföretag och i finansinstitut som hör till deras konsolideringsgrupp,

5) fondbolag och placeringsfonder som avses i lagen om placeringsfonder,

6) optionsföretag som avses i lagen om handel med standardiserade optioner och terminer (772/1989),

7) på det sätt som närmare bestäms i 24 a § lagen om Finansinspektionen (587/2003) i bokföringsskyldiga som iakttar internationella redovisningsstandarder.

Försäkringsinspektionen utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag hos bokföringsskyldiga som enligt lagen om Försäkringsinspektionen (78/1999) hör till Försäkringsin-

spektionens tillsynsobjekt om inte något annat följer av 3 mom. 7 punkten.

2 §

Bokföringsnämnd

Vad som i 1 och 2 mom. bestäms om bokföringsnämndens befogenhet och uppgifter tillämpas inte på bokföringsskyldiga som avses i 1 § 3 mom. 1—6 punkten eller 4 mom. eller på andra bokföringsskyldiga till den del det är fråga om tillämpningen av de internationella redovisningsstandarder som avses i 7 a kap. Bokföringsnämnden kan dock utan hinder av vad som anförs ovan ge utlåtanden om tillämpningen av standarderna till Finansinspektionen och Försäkringsinspektionen för deras tillsynsuppgift som avses i 1 § samt till sådana bokföringsskyldiga som avses i 24 a § i lagen om Finansinspektionen och som begärt ett utlåtande på det sätt som avses i lagrummet.

Bokföringsnämnden har en kommunsektion och en IFRS-sektion. Även andra permanenta eller tidsbestämda sektioner kan inrättas vid bokföringsnämnden. Till sektionerna kan kallas personer som inte hör till bokföringsnämnden. Om uppgifterna för en sektion vid bokföringsnämnden samt om sammansättning, tillsättande och beslutförhet

bestäms närmare genom förordning av stats-
rådet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.
Åtgärder som verkställigheten av lagen för-
utsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 29 oktober 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Andra finansminister *Ulla-Maj Wiederoos*

Lag**om ändring av lagen om Finansinspektionen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 27 juni 2003 om Finansinspektionen (587/2003) 36 § 1 mom. samt
fogas till 4 § en ny 3 a-punkt, till 6 § en ny 1 a-punkt och till lagen en ny 24 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Verksamhet

Finansinspektionen sköter sin uppgift genom att

-----
3 a) övervaka bokslut som upprättats enligt internationella redovisningsstandarder så som närmare bestäms nedan i denna lag,
-----

6 §

Andra finansmarknadsaktörer

Med andra finansmarknadsaktörer avses i denna lag

1a) andra bokförings skyldiga som upprättar sitt bokslut enligt internationella redovisningsstandarder om deras värdepapper är föremål för sådan handel på de reglerade marknaderna i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som motsvarar den offentliga handel som avses i 1 kap. 3 § i värdepappersmarknadslagen eller om deras värdepapper upptas i ett i värdepappersmarknadslagen avsett börsprospekt som lämnats till Finansinspektionen för godkännande,
-----

24 a §

Tillsyn över bokslut som upprättats enligt internationella redovisningsstandarder

Finansinspektionen övervakar bokslut som upprättats av bokföringsskyldiga som med stöd av bokföringslagen eller någon annan lag är skyldiga att i sitt bokslut tillämpa de internationella redovisningsstandarder som avses i 7 a kap. i bokföringslagen (IFRS-bokföringsskyldig). Vad som i denna paragraf bestäms om IFRS-bokföringsskyldiga tillämpas också på andra bokföringsskyldiga som avses i 6 § a-punkten. Vad som i denna paragraf bestäms om bokslut gäller även verksamhetsberättelsen, bokslutskommunikéer, delårsrapporter och årsrapporter.

Om en IFRS-bokföringsskyldig enligt Finansinspektionens uppfattning har upprättat sitt bokslut felaktigt kan Finansinspektionen uppmana den IFRS-bokföringsskyldige att rätta felet (rättelseuppmaning). Av rättelseuppmaningen skall framgå att den IFRS-bokföringsskyldige på det sätt som bestäms i 3 mom. kan begära ett utlåtande i ärendet av bokföringsnämnden. Innan Finansinspektionen ger en rättelseuppmaning till ett av Försäkringsinspektionens tillsynsobjekt eller till en sådan försäkringsholdingssammanslutning eller holdingssammanslutning som avses i 2 § lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004) som är moderbolaget till ett av Försäkringsinspektionens tillsynsobjekt skall den begära ett utlåtande i ärendet av Försäkringsinspektionen. Om en rättelseuppmaning som avses i detta moment gäller tillämpningen av en internationell redovisningsstandard som gäller enbart försäkringsverksamhet eller en sådan del av en annan standard som enbart gäller försäkringsverksamhet får rättelseuppmaningen inte ges utan förordande utlåtande av Försäkringsinspektionen.

Om den IFRS-bokföringsskyldige anser att den i det ärende som rättelseuppmaningen gäller inte har handlat i strid med de bestämmelser som tillämpas i ärendet, kan den IFRS-bokföringsskyldige inom en månad från delfäendet av rättelseuppmaningen be-

göra ett utlåtande i ärendet av bokföringsnämnden.

Finansinspektionen kan verkställa rättelseuppmeningen genom att ålägga den IFRS-bokföringsskyldige att iaktta rättelseuppmeningen vid vite enligt 24 §. Finansinspektionen får inte fatta ovan i detta moment avsedda beslut innan det utlåtande som avses i 3 mom. har givits eller, om den bokföringsskyldige inte begär ett utlåtande, innan den tidsfrist som avses i 3 mom. löpt ut. Beslutet kan dock fattas utan hinder av vad som sägs ovan om utlåtandet inte har givits inom fyra månader sedan rättelseuppmeningen delgavs den IFRS-bokföringsskyldige.

Finansinspektionen kan meddela den IFRS-bokföringsskyldige de föreskrifter som behövs för tillämpningen av denna paragraf och som gäller regelbundet inlämnande av bokslut och därtill anslutna handlingar till Finansinspektionen.

Vad som i 15 § bestäms om granskningsrätten och rätten att få uppgifter som gäller andra finansmarknadsaktörer än tillsynsobjektet tillämpas också på den IFRS-bokföringsskyldiges dotterföretag. Vad som bestäms i 15 § 5 mom. tillämpas också på företag som på uppdrag av den IFRS-bokföringsskyldige eller dess dotterföretag sköter uppgifter som gäller bokföringen.

36 §

Rätt och skyldighet att lämna uppgifter

Utan hinder av vad som i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) föreskrivs om sekretess har Finansinspektionen rätt att lämna ut uppgifter till Försäkringsinspektionen och till andra myndigheter som övervakar finansmarknaden eller svarar för dess funktion *samt till sammanslutningar som i sitt hemland enligt lag sköter uppgifter som motsvarar Finansinspektionens, och till Statens säkerhetsfond, för att de skall kunna sköta sina uppgifter, samt till förundersöknings- och åklagarmyndigheter för utredning av brott. Dessutom har Finansinspektionen rätt att till myndigheter som svarar för tillsynen över organ som deltar i tillsynsobjekts och andra*

36 §

Rätt och skyldighet att lämna uppgifter

Utan hinder av vad som i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) föreskrivs om sekretess har Finansinspektionen rätt att lämna ut uppgifter till Försäkringsinspektionen, *Statens säkerhetsfond* och till andra myndigheter som övervakar finansmarknaden eller svarar för dess funktion för att de skall kunna sköta sina uppgifter samt till förundersöknings- och åklagarmyndigheter för utredning av brott. Dessutom har Finansinspektionen rätt att till myndigheter som svarar för tillsynen över organ som deltar i tillsynsobjekts och andra på finansmarknaden verkamma sammanslutningars eller stiftelsers likvidations- eller konkursförfarande, lämna ut

Gällande lydelse

på finansmarknaden verksamma sammanslutningars eller stiftelsers likvidations- eller konkursförfarande, lämna ut uppgifter som har anknytning till tillsynsobjektens och andra på finansmarknaden verksamma sammanslutningars och stiftelsers likvidations- eller konkursförfarande samt att till myndigheter som svarar för tillsynen över tillsynsobjektens och andra på finansmarknaden verksamma sammanslutningars och stiftelsers revisorer lämna ut uppgifter som har anknytning till tillsynen över tillsynsobjektens och andra på finansmarknaden verksamma sammanslutningars och stiftelsers revisorer.

Föreslgen lydelse

uppgifter som har anknytning till tillsynsobjektens och andra på finansmarknaden verksamma sammanslutningars och stiftelsers likvidations- eller konkursförfarande samt att till myndigheter som svarar för tillsynen över tillsynsobjektens och andra på finansmarknaden verksamma sammanslutningars och stiftelsers revisorer lämna ut uppgifter som har anknytning till tillsynen över tillsynsobjektens och andra på finansmarknaden verksamma sammanslutningars och stiftelsers revisorer. *Finansinspektionen har dessutom rätt att i samband med det förfarande för utlåtande som avses i 8 kap. 2 § 3 mom. i bokföringslagen till bokföringsnämnden lämna ut uppgifter som är nödvändiga för den tillsynsuppgift som avses i 24 a §. Vad som bestäms i denna paragraf tillämpas också på lämnande av uppgifter till sådana utländska myndigheter eller sammanslutningar som i sitt hemland enligt lag sköter uppgifter som motsvarar Finansinspektionens samt till andra utländska myndigheter eller sammanslutningar som motsvarar den myndighet som avses i detta moment, förutsatt att de har samma tystnadsplikt som Finansinspektionen.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

2.

Lag**om ändring av bokföringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i bokföringslagen av den 30 december 1997 (1336/1997) 8 kap. 1 § 3 mom. samt 2 §
3 och 6 mom. samt
fogas till 8 kap. 1 § ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

1 §

Tillsyn över lagen

Finansinspektionen utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag i

1) kreditinstitut, som avses i kreditinstitutslagen (1607/1993) och i finansinstitut som hör till deras konsolideringsgrupp,

2) sammanslutningar av andelsbanker som avses i andelsbankslagen (1271/1990),

3) depositionsbankers säkerhetsfonder och insättningsgarantifonder som avses i kreditinstitutslagen,

4) värdepappersföretag som avses i lagen om värdepappersföretag (579/1996) och i finansinstitut som hör till deras konsolideringsgrupp,

5) fondbolag och placeringsfonder som avses i lagen om placeringsfonder samt i

6) optionsföretag som avses i lagen om handel med standardiserade optioner och terminer (772/1988).

Föreslagen lydelse

1 §

Tillsyn över lagen

Finansinspektionen utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag i

1) kreditinstitut som avses i kreditinstitutslagen och i finansinstitut som hör till deras konsolideringsgrupp,

2) sammanslutningar av andelsbanker som avses i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (1504/2001),

3) depositionsbankers säkerhetsfonder och insättningsgarantifonder som avses i kreditinstitutslagen samt i ersättningsfonder som avses i lagen om värdepappersföretag,

4) värdepappersföretag som avses i lagen om värdepappersföretag och i finansinstitut som hör till deras konsolideringsgrupp,

5) fondbolag och placeringsfonder som avses i lagen om placeringsfonder,

6) optionsföretag som avses i lagen om handel med standardiserade optioner och terminer (772/1989),

7) på det sätt som närmare bestäms i 24 a § lagen om Finansinspektionen (587/2003) i bokföringsskyldiga som iakttar internationella redovisningsstandarder.

Försäkringsinspektionen utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag hos bokföringsskyldiga som enligt lagen om Försäkringsinspektionen (78/1999) hör till Försäkringsinspektionen

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ringsinspektionens tillsynsobjekt om inte något annat följer av 3 mom. 7 punkten.

2 §

Bokföringsnämnd

Vad som i 1 och 2 mom. bestäms om bokföringsnämndens befogenhet och uppgifter tillämpas inte på sammanslutningar som avses i 1 § 3 mom. och inte heller på försäkrings- eller pensionsanstalter eller andra sammanslutningar som idkar försäkringsverksamhet.

Bokföringsnämnden har en kommunsektion. Även andra permanenta eller tidsbestämda sektioner kan inrättas vid bokföringsnämnden. Till sektionerna kan kallas personer som inte hör till bokföringsnämnden. Om uppgifterna för en sektion vid bokföringsnämnden samt om sammansättning, tillsättande och beslutförhet bestäms närmare genom förordning.

2 §

Bokföringsnämnd

Vad som i 1 och 2 mom. bestäms om bokföringsnämndens befogenhet och uppgifter tillämpas inte på *bokföringsskyldiga som avses i 1 § 3 mom. 1–6 punkten eller 4 mom. eller på andra bokföringsskyldiga till den del det är fråga om tillämpningen av de internationella redovisningsstandarder som avses i 7 a kap. Bokföringsnämnden kan dock utan hinder av vad som anförs ovan ge utlåtanden om tillämpningen av standarderna till Finansinspektionen och Försäkringsinspektionen för deras tillsynsuppgift som avses i 1 § samt till sådana bokföringsskyldiga som avses i 24 a § i lagen om Finansinspektionen och som begärt ett utlåtande på det sätt som avses i lagrummet.*

Bokföringsnämnden har en kommunsektion *och en IFRS-sektion*. Även andra permanenta eller tidsbestämda sektioner kan inrättas vid bokföringsnämnden. Till sektionerna kan kallas personer som inte hör till bokföringsnämnden. Om uppgifterna för en sektion vid bokföringsnämnden samt om sammansättning, tillsättande och beslutförhet bestäms närmare genom förordning *av statsrådet*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.